

CARMINA
QUADRAGESIMALIA

AB

ÆDIS CHRISTI

O X O N.

ALUMNIS COMPOSITA

ET AB

EJUSDEM ÆDIS

BACCALAUREIS DETERMINANTIBUS

IN

SCHOLA

Naturalis Philosophiæ

PUBLICE RECITATA.

VOLUMEN SECUNDUM.

O X O N I I,

E THEATRO SHELDONIANO,
MDCCXLVIII.

Imprimatur,

EUS. ISHAM,

Vice-Can. Oxon.

Jul. 16. 1747.

REVERENDIS
ORNATISSIMISQUE VIRIS
ÆDIS CHRISTI ALUMNIS
HANC ALTERAM
CARMINUM QUADRAGESIMALIUM
COLLECTIONEM
EORUM COMPROBATIONE SUSCEPTAM
AUXILIO PERFECTAM
D. D. D.

STUDIORUM PRIDEM SOCIETATE
JAM BENEFICIIS
DEVINCTISSIMUS

ANTONIUS PARSONS.

_____

Ad Lectorem.

LIBER Carminum Quadagesimalium, viginti quinque annis abhinc editus, tantam apud humanioris doctrinæ cultores inivit gratiam, ut rem me facturum arbitrarer haud ingratam, nec adeò inutilem, si novum hujusmodi volumen concinnarem; quod eodem candore legentium acceptum iri spero. Equidem hoc genere carminum vix aliquid reperiri potest magis idoneum, cum ad acuenda juvenum ingenia, tum ad promovendam industriam; aut quo faciliùs forsan ad disciplinas severiores allici, & amore ipsius Philosophiæ accendi possint: modò sint memores, in his minime esse consistendum; quæ tanquam aditus sunt jucundi ad indagandam veritatem. Quòd si non hic tantus fructus ostenderetur, & si ex his studiis delectatio sola peteretur: tamen (ut Ciceronis laudes literarum his præsertim congruas accommodem) hæc animi remissio humanissima, ac liberalissima esset judicanda. --- Hæc si studia adolescentiam alant, habent quo provectiorem ætatem oblectare possunt.

Quæ

Quæ dicta sunt, consilium meum in edendis
hisce carminibus facile tuebuntur: quod si fe-
rius absolvi videatur; in causâ fuit valetudo
gravis, quâ per magnam partem temporis con-
flictatus sum, quò minùs aliorum expecta-
tioni, & officio meo satisfacerem. Hoc, quod
parùm aliàs scitu esset necessarium, afferri o-
portuit, ut me iis purgarem, qui hunc librum
Subscriptionibus suis amplissimis cohonestârunt;
atque hanc excusationem apud eos spero vali-
tutam, & pro ipsorum humanitate confido:
quibus gratias ago atque habeo maximas, &
præsertim illis, qui me operâ amicissimè colla-
tâ, & donis suâ liberalitate dignis adjuvârunt.

Si cui fortè ratio carminum, vel tituli qui
præfertur, minùs constet, ut potero, breviter ex-
pediam. -- Carmina Quadragesimalia sunt, quæ
primo die Quadragesimæ publicè in Scholis re-
citantur à Baccalaureis cujusque Collegii De-
terminantibus: quod est, terminantibus seu
complementibus gradum; eâ conditione collatum,
ut solennes disputationes obeant proximâ Qua-
dragesimâ. Quippe, prout novæ quæstiones
proponuntur, lectio versuum, qui singulis con-
veniant, contentionibus in easdem solet præce-
dere. Hinc illud efficitur, ut leviora hæc (uti
nonnullis forsan videantur) duplicem afferant
fructum:

fructum: dumque adolescentium studia incitantur, disputationum severitas amœnitate carminum temperetur. Itaque cum hoc sit maxime propositum, nemo in hujusmodi compositionibus accuratam Philosophorum scientiam, & in rebus persequendis diligentiam expectabit. Licet theses Disputationum super reconditiorem doctrinam instituantur, non opus est ut materies Poëtica petatur ex eodem fonte: satis profectò existimari debet, si carmina ad illustrandum quovis modo lemmata, & ad exornandum inserviant; ad eaque sine vi nimia possint referri. Cum sint ex Epigrammatum genere, potius ad delectandum videantur, quam ad docendum comparata: nihilominus certè ad fundamenta, quibus insistant, saltem respicere debent & intueri. Igitur ex hac duplici origine; nempe quòd sunt Epigrammatum species, & in quæstiones ex Scientiis petitas componuntur; patet multiplicem doctrinam in hanc Poësin intrare, & omnigenam ferè rerum varietatem: quicquid vel Natura fecit, vel ars humana excogitavit; quicquid vel ab Historicis traditum, vel à Poetis inventum est: quæ quidem omnia narrare liceat atque exornare Poëtico modo. Ex his verò omnibus Historia Naturalis, & experimenta Physica primas sibi vindicare

re

re meritò videntur. Etenim hinc vix major lux ad veram Philosophiam affulget, quàm immensus ad exercendum ingenium campus aperitur; unde ampla lætissimarum descriptionum seges desumi potest: nullus sanè uberior est qui investigetur, nullus qui excolatur felicior.

Plura de hoc argumento dicere, Lectorem à jucundiori carminum voluptate diu nimium detineret: tantum apud eos præfari, qui ad instituta nostra hospites essent, necessarium duxi. --- Quod superest; precandus es à me, quicumque hunc librum in manus sumpseris, ut Editionem hanc carminum Quadragesimalium, ex Æde Christi professorum, æquo animo accipias. Non est meum de illius meritis judicare: quod autem est, verè profiteri possum; me nihil eorum, quæ potui, neglexisse, quò expectationi Subscribentium, & honori illius Ædis, bonarum artium & ingenii semper faultricis, cui tantum & olim & jam debeo, responderet. Hunc si votorum finem assecutus fuero, ingens accedet cumulus lætitiæ, quam ex fructu libri, utcunque magno, vix aliàs persentirem.

CARMINA

QUADRAGESIMALIA.

---

*An Quicquid sit in Intellectu intret per
Sensus? Affr.*

UID Superi vellent, quid fata ar-
cana monerent,

Gens quærit patriis quæque o-
perata sacris.

Affyrinus, cui tota datur convexa tueri,

Cui tellus lato limite plana patet,

A

Obfer-

Observat Solisque vias, Lunæque labores,
 Et qualem ducant sidera lapsa facem.
 Collibus at circum clausus, nemorumque tenebris,
 Fatidicæ monitus Atticus haurit avis;
 Seu liquidas edat felici gutture voces,
 Seu faustum pennâ præpete radat iter.
 Inter odoratos sylvis felicibus agros
 Accensi lustrat munera thuris Arabs:
 At Divûm interpres Clitumni ad pascua Tuscus
 Fumida sacрати consulit exta bovis.
 Media equûm domitrix hinnitus captat equinos,
 Et Druidum in sylvis omina quercus habet.
 Inventor quæcunque oculus præceperat, ista
 Sola animus sequitur, sola fidelis amat.

An Contraria se mutuo expellant? Affr.

HOrrendos atrox animo Medea furores
 Dum fovet, & versat vindice tela manu;

Effera

Effera discordi turbantur pectora motu,
Misceturque minis durus in ore dolor;
Turbidaque ambiguos profundunt lumina fletus,
Et furiis ingens exagitur amor:
Intentatque simul, timidofque recolligit ictus,
Nec semel attonitæ diriguere manus.
Heu! quoties sævis vicibus cessere, furore
Pulsus amor, dubio pulsus amore furor!

An Omnia vergant ad Interitum? Affr.

QUà nudo Rosomonda humilis sub culmine tecti
Marmoris obscuri servat inane decus,
Rara intermissæ circum vestigia molis,
Et sola in vacuo tramite porta labat.
Sacrae olim fedes riguæ convallis in umbrâ,
Et veteri pavidum Relligione nemus.
Pallentes nocturna ciens campana forores
Hinc matutinam sæpe monebat avem:

Hinc procul, in mediâ tardæ caliginis horâ,
 Prodidit arcanas arcta fenestra faces.
 Nunc muscosa extant sparsum de cespite faxa,
 Nunc muro avellunt germen agreste boves.
 Fors & tempus erit, cum tu, Rhedycina, sub astris
 Edita, cum centum turribus ipsa rues.

An omne Corpus componatur? Affr.

PAuper aquæ lentis incedit flexibus Isis,
 Tâme, tibi focias implicitura manus.
 Addit aquas Lodona, umbrata fidelibus alnis,
 Flumen Mænalii crimine facta Dei.
 Leva vago lasciva trahens sinuamina lapsu,
 Castaque cœruleæ Vandalis unda subit.
 Cana Thetis properat, gressuque illapsa silenti
 Condit humo tacitum Molis operta caput.
 Radit iter celeri piscosa Cenetio lymphâ,
 Candida de niveo Veïa fonte venit :

QUADRAGESIMALIA.

5

Colniaque incedens per amoena cubilia florum,

Et Darenta, vetus cui notat ora cruor.

Mille patent fontes, centum vaga flumina currunt,

Surgit & è mistis Thamefis unus aquis.

*An ejusdem Effectus plures sint Cau-
sæ? Affr.*

I Ngenii urbani, teneræque Fidelio formæ,

Ille puellaris gloria prima chori,

Consultus dubii moris, cultûsque decori

Arbiter, & blandâ fedulitate placens,

In speculum moriens mutatos exuit artus ;

(Sic bene consuluit fida, favensque Venus)

Quem sua sic Narcissa colat, quem consulat unum,

Luceat in nitidis purpura quanta genis,

Quàm benè lascivo crines sinuentur in orbe,

Quàm deceat gemmæ lactea colla nitor.

Langui-

Languida conceptos tecum meditatur amores,

Et facili risus instruit ore leves.

Te pulchræ, te turba colit juvenilis ut olim,

* Sed fastidit adhuc turpis & odit anus.

An Motus Naturalis sit in initio tardior, in fine velocior? Affr.

DUM fœdam fovet Othello sub pectore pestem,
Ira anceps miserum torquet, & æger amor.

Illa, inquit, fœci temeravit fœdera lecti,

Illa, heu! luminibus carior usque meis?

Jam somni valeant securi, & pristina mentis

Gaudia, in æternum dia valeto quies.

Jam ferratæ acies, fremitusque, & vividus æris

Clangor, & instructi Martis imago, vale.

At nigri luctus, & somnia dira venite;

Cura sepulchrali veste recincta veni.

* Spect. Vol. 5. N. 392.

Quin jam flagra parat, colubrosque intendere Erinnyes,
Membraque sulphureo mergere tosta lacu.
Vires usque novæ accrescunt; & qui prius ægrè
Indoluit, sensim progrediendo furit.

An omne Corpus habeat suum Ubi? Affr.

O Xoniæ antiquas collis quæ despicit arces,
Subjicitur lato limite dives ager.

Umbrosæ hîc valles, mollique tumentia clivo

Prata virent; juxta fluctuat alma feges.

Hæc inter Thamesis lento sinuamine plenus

Labitur, & tacitâ gramina mordet aquâ.

Præfractæ circùm falices, & aquatica sylva;

Pascit diffusos utraque ripa boves.

Hîc pendere greges de collibus, inter & ulmos

Antiquas fumum volvere villa procul.

Hîc secura quies, industria læta laborum,

Aurea libertas, & roseo ore falus.

Cyn-

Cynthius has olim sedes cum viderat, inquit,
 Pinde, vale; Phœbi sit Rhedycina domus.

An Cœlum agat in Animum? Neg^r.

O Ubi, ait Pastor Scythiæ deserta peragrans,
 O ubi secretis saltubus, Orra, lates?

Cernere si liceat, tremulo de vertice pinûs
 Explorarem amnes, & tibi chara juga.

Quin tu, qui cœlo humentem jam discutis umbram,
 Dic age, quâ gestit lumine læta novo?

Vos celeri cursu spatium transmittite, Cervi,
 Quâ pigrum informis signat arundo lacum.

Quin agite, O Cervi, steriles transmittite valles:
 Longâ nocte aderit mox glacialis hyems.

Tunc etiam carpemus iter; non frigora terrent,
 Non tenebræ, aut rapido turbine grando strepens.

Ibimus, Orram hilari celebrantes carmine; & idem
 Brumâ, atque æstivâ luce manebit amor.

*An Agentia habeant determinatam
Sphæram Activitatis? Affr.*

Fert iras & tela Jovis regina volucrum,
Et per inane volans ardua radit iter.

At gelidæ cygnus formosior accola ripæ
Alarum nitidas mergit in amne nives.

Populeâ nocturna sedet Philomela sub umbrâ
Dulcem iterans questum, flebilis, orba parens.

Colli imbellæ decus Junonius explicat ales,
Et caudæ pulchro firmate pingit humum.

Turtur ab aëriâ Cythereïus ingemit ulmo,
Inque tuo gremio, Lesbia, passer agit.

Quemque suas sedes jussit Natura tueri,
Et data quisque sibi limina fidus amat.

B

An

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

QUam cecinit priscum veracis carmen Homeri,
Gentibus Eois nunc medicina manet.

Inde subit membris habilis vigor, inde lepores,

Et vaga prædulcis risus in ora venit:

Inde sopor placidis furtim subrepat ocellis,

Et lepidè ludunt somnia mille modis.

Sæpe per ingenuis halantes floribus hortos

Irre, vel ad molles solvere membra choros:

Sæpe putant avium mulceri cantibus aures,

Aut errant ripis lene fluentis aquæ.

Salve, O Nepenthe, longum deducta per ævum,

Salve, digna gerat quam pretiosus onyx:

Tale nihil dedit Indorum ditissima sylva,

Tale nihil, Bacchi cura, Falernus ager.

An Fontes trahant originem ex Vaporibus? Affr.

SOL tepidos radens ponti per cœrula rores
Lascivo ad cœlum dat fluitare Noto.

Cogitur interea nubes, mox æthere toto

Descendens pronò verberat imbre juga.

Tum raræ insinuans per plexa foramina terræ

Lenta sub occultis labitur unda viis.

Inde super tophos, & saxa recentia musco

Gemmea cœruleæ vena tremiscit aquæ.

Vallibus umbrosis, patrios linquentia colles,

Confundunt lapsus mille fluentia vagos.

Mox villas lambens, gregibusque albens prata,

Radit arundineum plenior annis iter.

Fontibus his orti, per centum immania regna

Volvunt spumosas Nilus & Ister aquas.

An Vita consistat in Calore? Affr.

UT primùm extulerit purum Sol aureus orbem,
Humidaque obliquo lumine prata micant;
Confestim volucrum persultant agmina dumos,
Et liquidis mulcent cantibus omne nemus.
Tum corvi, solâ lapsi de turre, volatu
Ulmorum radunt culmina rauca vago.
Nunc & decutiens gelidos de corpore rores,
Lascivis agitur cursibus acer equus.
Armentum, effuso procedens agmine, crebro
Mugitu placidum gaudet adesse jubar.
Jamque humilem pastor properat recludere portam,
Hesternumque alacri voce revisit opus.
Ipsa ex obscuris serpens revoluta latebris
Squamea in aprico tramite terga plicat.
Utcunque ingrata nox terret imagine mortis,
Continuò vitam dat renovata dies.

*An omne Corpus habeat determinatos
sui Fines? Affr.*

EXesæ rupis latebroso in vertice foetus
Educat implumes fida ministra Jovis;

Molliculos nido pullos Philomela recondit,

Quà pandit tremulas populus alba comas;

Papilio croceis infidens floribus ova

Spargit; muscoso pumice vespa parit;

In stagnis foedam diffundit garrula prolem

Rana, & limosis sedula nutrit aquis.

Præscriptos fines dat rerum provida mater,

Et jubet in propriis quæque vigere locis.

An Idem semper agat Idem? Affr.

Conjugis ingrati queritur perjuria tristis
Medea, in vacuâ sola relictâ domo.

Sæpe

Sæpe animo occurrunt lætæ, quas prodidit olim,

Sedes, & chari dulcis imago patris.

Sæpe minax coram visus consistere frater,

Cognatâ ostentans vulnera facta manu.

Nequicquam visu suspectat supplice matrem

Amplexa effusos parva propago sinus;

Illa immota manet, ceu curvo in littore rupes,

Quam frustra insani verberat unda maris.

Idem, qui patriâ miseram discedere jussit,

Torquet adhuc duro vulnere sævus amor.

An Privatio sit Principium? Affr.

VEspere sub verno, tandem actis imbribus, æ-
Guttatim sparsis rorat apertus aquis. ^{[ther}

Aureus abrupto curvamine desuper arcus

Fulget, & ancipiti lumine tingit agros.

Continuo sensus pertentat frigoris aura

Vivida, & insinuans mulcet amœnus odor.

Pal-

Pallentes sparsum accrescunt per pascua fungi,

Lætius & torti graminis herba viret.

Plurimus annosâ decussus ab arbore limax

In putri lentum tramite fulcat iter.

Splendidus accendit per dumos lampada vermis,

Roscida dum tremulâ femita luce micat.

Non hæc præstiterat lætus spectacula vesper,

Nubila texissent nî prius atra diem.

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

ARgivam in Thebas pubem bellator Adraustus
Tempora defuetâ casside pressus agit.

Huic juxta Hippomedon audaci fronte, Typhoëus

Qualis in adversos cum tulit arma Deos.

Hic membra ostentans immania Parthenopæus

Maternum clypei tegmine torquet aprum.

Hic

Hic rupta indignans Polynices foedera, & acer
 Tydeus sanguineo lumine torva tuens.
 Hic belli eventus varios sub corde volutans
 Amphiareus niveos æquore flectit equos.
 In medio Capaneus sævum caput altiùs effert,
 Moliturque gravi tela corusca manu.
 Heroum tali cinctas circum agmine Thebas
 Quid tegeret, præsens nî manus ipsa Jovis?

An Locus conveniat Locato? Affr.

EXesi latere in montis, sub rupe cavatâ,
 Antra situ tristi squalida Cura tenet.
 Ante fores sævum exhalat lacus ater odorem,
 Dependet pronò margine rara falix.
 Hic jejuna ululat canis, obscænasque querelas
 Importuna iterat noctua sola sedens.
 Circùm errant flentes animæ, tristemq; per umbram
 Ferales agitant lurida Spectra choros.

Intus Cura oculos volvit per singula, & omnes

Arrectâ captat pervigil aure sonos.

Lenta minutatim macies depascitur artus,

Fœdaque perfundit lividus ora color.

Tum cano rari sparguntur vertice crines,

Et cohibet fluidos fordida zona sinus.

Non quisquam tali fit dignior incola fede,

Nec tibi, Cura, magis convenit ulla domus.

An Idem sit causa Diverforum? Affr.

DUM Patris ad folium modulantur carmina
[Musæ,
In medio festam pulsat Apollo lyram:

Læta Venus cœli stellata per atria ludit,

Horarumque levi Gratia juncta choro:

Demissis utrinque alis, æterna Tonantis

Sceptra super, somnos regia ducit avis:

Ipse etiam oblitus belli fera munera Mavors

Oblectat blandis aspera corda sonis.

C

At

At si quis, læsi quem turbat numinis ira,
 Impurâ Aonios imbibit aure modos;
 Continud ingenti curarum fluctuat æstu,
 Effrænusque quatit territa corda furor.
 * Idem, qui Superis cantus dat gaudia, fontes
 Ipsâ Tisiphone sævior hostis agit.

*An Mors & Senectus omni Animato
 conveniat? Aff^r.*

Plecta auro, & nitidis variata coloribus alas,
 Musca, veni nostris hospes amica scyphis.
 Hospes eris, madidæ seu te moderatior uvæ,
 Haustus seu recreet plenior, hospes eris.
 Indulge geniali horæ, faciliq; Lyæo,
 Dum sævum Lachesis tarda moratur opus.
 Nam tua, devolvi præceps, brevis interit ætas,
 Et nostra est parili præcipitata fugâ.

* Vide Pind. Pyth. 1.

Non tamen est, sortem cur indignemur iniquam;
 Virgilius periit, Virgiliique culex.

An omne Corpus componatur? Affr.

Effinxit, quondam blandum meditata laborem,
 Basia lascivâ Cypria Diva manu.

Ambrosiæ succos occultâ temperat arte,
 Fraganisque infuso nectare tingit opus.

Sufficit & partem mellis, quod subdolos olim

Non impunè favis furripuisset Amor.

Decussos violæ foliis admiscet odores,

Et spolia æstivis plurima rapta rosis.

Addidit illecebras, & mille & mille lepores,

Et quot Acidalius gaudia Cestus habet.

Ex his composuit Dea basia; & omnia libans

Invenias nitidæ sparsa per ora Cloës.

An omnis Materia appetat Formam? Affr.

QUa videt egregiam præstanti corpore nym-
[pham,
Protinus assueto Jupiter igne calet:

Mentitum variâ celatur imagine numen,

Cedit & ignoto multa puella Deo.

Albus olor tibi, Leda, placet; quid Leda negaret,

Dum petit amplexus Jupiter albus olor?

Munera si Danae poscat, nocturnus adulter

In nymphæ aurato defluit imbre finum.

Alcmena ante alias fidissima sponsa marito

Creditur, Alcmenam decipit ipsa fides.

Quæ Jovis amplexus renuat castissima virgo,

Cum fit, quicquid amat quæque puella, Deus?

An Forma sit Causa? Affr.

TE formâ insignem, Stratonice, Zeuxidis olim
Pinxerat in tabulis ingeniosa manus:

Pinxerat at nudam, & circumdata militis ulnis

Colla, pudicitiae non sine labe tuæ.

Effugit inde tuas pictor temerarius iras,

Et linquit patrios flebilis exul agros.

Sed cum visa tibi divinæ gratia frontis,

Et molles oculi, purpureæque genæ;

Diceris aspiciens vultu risisse benigno,

Et profugum patriis restituisset focis.

Ignoscis, quod non referas virtute Dianam,

Cum formâ es, qualem non habet ipsa Venus.

An Caelum agat in inferiora? Affr.

SI cupias varios cœli prædiscere vultus,

Quis nimbofus erit, quis sine nube dies;

Cui

Cui Margelinæ nomen fecere coloni,

Fida poli interpres plantula signa dabit.

Si folia expandat latè vegetabilis index,

Sol tepido lætos lumine mulcet agros.

Cum pigro gravidæ glomerantur in æthere nubes,

Auraque nigranti foeta vapore tumet,

Se lasso inclinât collo, pluviæque futuræ

Conscia pallentes contrahit herba comas.

Consule ne tabulas, quas profert annuus augur :

Temperiem cœli certior herba monet.

*An dentur Sympathia & Antipa-
thia? Affr.*

A Spicis ut plantas odium crudele fatigat,
Infitus & vario in semine regnat amor.

Indignata hederæ refugit connubia vitis,

Vicinoque negat luxuriare situ :

Ille

Illa sed aspirans lascivè circuit ulmum,

Læta maritales implicuisse comas.

Si porrum tetros juxtà diffundat odores,

Fragrantem vestit purpura læta rosam:

Sin sterilem taxus vicina extenderit umbram,

Purpureum arenti languet in ore decus.

Malus amat palmam, foetuque gravescit, ad auras

Si durum corylus proxima vimen agat:

Poma ibi degenerant fuccos oblita priores,

Quà tristes cerasus pandit amara comas.

Nil profunt faciles terræ, nil humor, amicâ

Arbore nî plantam confociare finas.

An Materia sit capax omnium Formarum? Affr.

FLexibili formas edocta incidere chartæ

Armatur bifidâ forfice pulchra Chloë:

Pro

Pro libitu varias excudit nympha figuras,

Accipit impressam chartula scissa notam.

Hic nutat furgens longo ordine tonsilis arbor,

Multaque sub patulâ fronde creatur avis.

Hic Venus, & niveæ apparent, sua cura, columbæ,

Illic in vetitos fertur Adonis apros.

Nil plus Praxiteles potuit, neque Coüs Apelles,

Arte nihil tantâ Lydia fecit acus.

Plectro Orpheus tantùm potuit nemora alta movere,

Et nemus & motum sufficit una Chloë.

An Effectus requirat Agentem sibi proportionatum? Affr.

FReinde O, cui citharæ & medicinæ fautor Apollo
Ipse suas artes, & sua dona dedit;

Seu nunc Harvæi blando sermone fruaris,

Seu sis Hippocrati, Radcliviove comes;

Deli-

Delicias populi te patria mœsta requirit,
 Grande decus nostrum te Rhedycina gemit.
 Tu tamen ingenium, virides tu deferis annos,
 Eludit medicam febris iniqua manum.
 Qui tibi par, solus nôrit tibi ferre salutem,
 Debilior nullam dextera præstat opem:

An Aer sit soni Vehiculum? Affr.

B Landa Echo, nemorum cultrix, gratissima Nym-
 Nympha, latens refono non adeunda specu:^{[pha,}

Quà violis pictas valles, & florea rura
 Mæander tacitis mordet amœnus aquis:
 Quà tibi nocturnas iterans Philomela querelas,
 Infelix mater, flebile, dulce canit:
 Dic, ubi Pyrrha latet, gressusque fatigat amantis,
 Fallere folicitos ingeniosa procos?
 O si quà gelido tecum cessavit in antro,
 Aut temerè in molli fessa reclinat humo;

D

Sis

Sis præfens, Nympha, & durum miserata laborem
 Suspenfos placidâ dirige voce pedes.
 Sic ascripta choris Superûm, & decus addita Divis,
 Cœlestes referas gratiûs ore sonos.

An Natura aliquid agat frustra? Negr.

QUà gens dura virûm sublimem suspicit Arcton,
 Aversumque rotas, pallide Phœbe, jubar;
 Flammarum longi sparguntur in æthere tractus
 Per noctem, & tremulo lumine cuncta notant.
 Non gravidam pingit nubem formosior Iris,
 Verna nec Auroræ lætiûs ora rubent.
 Fluctuat hîc dubio sinuosa volumine flamma,
 Hîc rapidum argutâ cuspide scindit iter.
 Ignea nunc vastæ coëunt convexa coronæ,
 Nunc diffusa vagas excutit aura faces.
 Hæc, Natura, paras nitidæ spectacula noctis,
 Phœbeæ ut pensent tædia longa moræ.

An Natura sit perfectior Arte? Affr.

E Lectræ miseras dum sustinet histrio partes,
Flens Agamemnoniæ tristia fata domûs;
Ipse miser nati cineres, urnamque recentem
Deponi patrios imperat ante pedes.
Hinc veræ erumpunt lachrymæ, gemitusq; frequentes,
Vivus & ardenti spirat in ore dolor.
Miratur tantos spectatrix turba labores,
Et socio luctu spissa theatra gemunt.
Quos nequit ars, ficti nec Orestis funera, motus
Accendit patris non simulatus amor.

An Idem semper agat Idem? Affr.

D M gravibus Roma imperiis oppressa Neronis
Multiplici procerum cæde cruenta gemit;
Spirat adhuc virtus Senecæ morientis in ore,
Eloquioque gravi frigida lingua sonat.

An

At mediâ effundit Lucanus carmina morte,

Et solito Phœbi numine raptus obit.

Te quoque, Petroni, extremis comitantur in horis

Et chorus & cantus, & vetus hospes, amor.

Quem nec fata movent, nec vis infensa tyranni,

Constans una ipso in funere cura regit.

An omne Corpus componatur? Affr.

PICTAM Hyblam linquens, cultique rosaria Pæsti,
Huc ades ornatis, candida Flora, comis.

Huc ades, & Charites tecum, Nymphæque sorores:

Serta rogat Phyllis, nectere ferta tuum.

Una paret calathis infundere lilia textis,

Altera virgineas subsecet ungue rosas.

Fer, Dea, fer vernos, aperit quot Tmolus, odores,

Ubere quot spirat fertilis Enna solo:

Fer violas, queis jam sublucet purpura prima,

Queisque modò tremuit roscida gutta, crocos.

Narcissumque addas, sed quem furtivus odore

Nectareo nondùm despoliavit apis.

His sese insinuet molli incurvamine myrtus,

Myrtus ab Idaliis usque petita jugis.

Omnibus his scitè positis textisque, corolla

Prodeat apta comis Cypridis, apta tuis.

An Corruptio unius sit Generatio alterius? Affr.

BRuma novo veri cum primùm cesserit, imber
Plurimus in bibulos præcipitatur agros.

Ille facit varios sensim succrescere foetus,

Ille jubet sylvas fronde virere novâ.

Non alio auxilio grandescit vivida quercus,

Non alio floret forma caduca rosæ.

Tum variæ generantur aves, atque aucta quotannis

Frondeferum mulcet turba novella nemus:

Et

Et vituli fortes detondent pabula læta,

Et ludit patriis hœda petulca jugis.

At pluvii pereunt rores, & femina pura

Putrescunt toto diffociata solo.

Multiplicem ut prolem generatim terra propaget,

Suppeditat vitam mors aliena novam.

An Simile agat in Simile? Affr.

DUM tabulam calamo felici tinxit Apelles,
Mænalium mirâ duxerat arte Deum;

Duxerat inflatum venas, fomnoque solutum,

Porrectum toto squallida membra solo.

Quin patulas nares, vultumque effinxit agrestem,

Informesque artus, semiferumque caput.

Inde sibi plaudens, quid, ait, si addatur imago

Altera, ut accedat major utrique decor?

Ergò Deo adjunxit puerum, & vëstigia fecit

Suspensò furtim ponere cauta gradu.

Miranti similem cernas, similemque timenti,

Usque aded ambiguus fluctuat ore pavor.

Concurrunt cives; nec longum, immania Pi&tor

Miratur nullis membra placere Dei:

In puero hærebant omnes, quæ gratia vultûs,

Dicunt, quâ tacitus ducitur arte stupor!

Humana affectus humani pectora tangunt:

Pulchra inter Satyros Panis imago foret.

*An quicquid fit in Intellectu intret per
Sensus? Aff^r.*

QUâ Coelum Mahumeda suum, sua Tartara finxit,
Scriptoris patriam pagina quæque refert.

Felices inter sedes ea gaudia spondet,

Quæ velit assiduo sole perustus Arabs.

Hic, inquit, puri latices, & mollia prata,

Et muscosa inter saxa perennis aqua:

Hic

Hic ver assiduum floret, dum frigora spirans

Per tremulas avium sibilat aura domos:

Hic antro in viridi faciles ad vota puellæ,

Et precibus nullis sollicitandus amor.

Tum poenas Erebi memorat, tristesque tenebras,

Æstus ubi candens urit, & ægra fitis:

Quà colubri immanes squallent, quà torrida pestis,

Quà vitiat pigras tabidus Auster aquas.

Non alias animus sibi spes depingere novit,

Non alios, sensus quàm docuere, metus.

An eadem Causa semper producat eundem Effectum? Affr.

Mortua, lascivum resoluta liquefcit in ignem,
Aut abit in molles singula nympha Notos:

Æthereosque trahens haustus, tenuissima turba

Verfat ad æstivum lucida membra jubar.

Gaudet

Gaudet adhuc circùm molles operosa puellas

Verfari, & veneres suppeditare novas.

Curat uti dulces commendent oscula risus,

Purior ut sensim prodeat ore rubor:

Nè quatiat comptos animosior aura capillos,

Nec foedet pulchras pustula sæva genas:

Neve recens maculâ violetur purpura palli,

Excidat aut niveo pendula gemma sinu.

Corpora nympharum vacuas tenuentur in auras,

At studia in memori pectore prisca manent.

An Cælum agat in inferiora? Affr.

MAia, veni, Zephyris & leni mollior aurâ,

Maia, veni, ludis & comitata choris.

Nubila te fugiunt, tibi splendet lucidus æther,

Explicat & primas dædala terra rofas.

Ipsa Venus jam nunc ridentes migrat in agros,

Et festiva levis rura pererrat Amor.

E

Et

Et jam dura procis incautos spirat amores,

Et sensim molli carpitur igne Chloë.

Jam choreas celebrare juvat, passimque per arva

Mollia ad argutos membra movere modos.

Concipit hos motus quæ nympha Decembribus horis?

Et quæ non tecum, Maia, calente calet?

An detur Sympathia? Affr.

JAM moritura super miserum Panthea maritum
Ingemit: — O major pars, meliorque mei!

Anne igitur mors divellet, quos una voluntas

Vinxerat, & certo foedere junctus amor?

Tu mota ad numeros laudabas membra decoros?

Tum volui choreis implicuisse manum.

Carmina siqua tuam mentem tetigere, juvabat

Pollice vocalem sollicitare lyram.

Ripa umbrosa tibi, gelidusque placebat Araxes?

Et mihi festinans dulcè fonabat aqua.

Seu libuit rigidum canibus lustrare Niphatem,

Optavi teneros per juga ferre pedes:

Optavi densas indagine cingere sylvas,

Duraque lanificâ prendere tela manu.

Huc etiam fatis gressus comitabar iniquis,

Nec me pertæsum est horrida castra sequi.

At nunc crudelis ceperunt tædia vitæ,

Nunc & amara mihi nox, & amara dies.

Audivi, jamdudùm eadem me fata vocârunt,

Jamdudùm impatiens perfurit ossa dolor.

Tecum, qualis erat, fociabam gaudia vitæ,

Quid moror & tecum mortis inire viam?

An Omnia agant per Instinctum? Affr.

* **M**ollia nè Veneris pateretur vulnera, natum

Dicitur in sylvis occuluisse Pater,

Quà volucrum cantus inter, fociasque latebras

Otia securè tristia solus agat.

* Les contes de la Fontaine.

Atti-

Attigerat quinti juvenis confinia lustris,

Cum jam deferuit ruris operta fui.

Sollicitos hominum strepitus, urbisque tumultum

Admirans oculis singula quæque notat.

Fœmineæ placuit præ cunctis gratia formæ,

Et, quid, ait, species hæc inopina mihi?

Cui Pater; hæc avis est nostris incognita sylvis,

Invisa, & nimiâ garrulitate procax.

Ille autem: O nostros adeat formosa recessus

Hospes, & exilii sit comes una mei.

Illic assiduus tam ex omni parte decoram

Ipse fovebo lubens, ipse tuebor avem.

An Materies sit capax omnium Formarum? Affr.

NON solum vobis geritis vos cornua, cervi,
Cornua non solum tu tibi, taure, geris:

Qui

Qui sapit, hæc varios collecta reponit in usus,

Artificis lento culta labore manûs.

Tortilis hinc lituus pugnâs accendet, & arcus

Ex humero nitidum conspicietur onus.

Hinc raucum expromit venatrix buccina cantum,

Hinc tibi largitur, rustice, vina calix.

Hoc instructa suos percurrit pectine crines,

Et regit, & doctâ dividit arte Chloë.

Protegit hoc tenui studiorum elementa tabellâ,

Ne terat indocto pollice scripta puer.

In quascunque voces artes, it flexile, belli,

Nympharum, studii, lætitiæque comes.

An Idem semper agat Idem? Affr.

STat domus antiquis Romæ suffulta ruinis,

Olim sacra tuis, læte Lyæe, choris,

Quæ vel adhuc fida, & veteris non immemor usus,

Donâ sui servat, lætitiâque Dei.

Ven-

Venditat hîc caupo, quicquid vindemia felix

Mittit ab Hispanis, Italiæve jugis.

Manè novo hîc bibuli juvenes libamina fundunt,

Et calet apposito serior hora mero.

Roma alios utcunque Deos à mœnibus arcet,

Lenæum folitâ relligione colit.

*An Contraria possint esse in eodem Sub-
jecto? Neg^r.*

DUM super Idaliæ montes dilectus Adonis
In gremio languet, Cypria Diva, tuo;

Neglectum nigrâ dependet ab ilice cornu,

Nec ciet immissos per juga summa canes.

Hinc laxis arcus nervis, vacuæque pharetræ

Ad latus, & fractâ cuspide tela jacent.

Qui modò per rupes scopulosque cupidine prædæ

Aut cervum, horrendos aut agitabat apros,

Gau-

Gaudet odoriferas inter requiescere myrtus,
 Subjectasque super ponere membra rofas.
 Nil studium, O Juvenis, nil te movet altera cura,
 Solus in enervi pectore regnat amor.

An Essentiæ rerum sint Æternæ? Affr.

A Spice, fornaci inclusam, flammisque subactam,
 Ut Chymicus variâ torqueat arte rosam!
 Admotis sensim languescit pallida flammis,
 Gloriaque hortorum fit resoluta cinis.
 Mox tamen hæc Opifex reparat dispendia, pulvis
 Vi flammæ prodit fervidiore vitrum.
 Ignea vis pergat: veterem Rosa fassa figuram,
 Ut prius in prato, conspicienda nitet.
 Nata semel non vi, non arte peribit, at ignis,
 Qui solvit, reducem dat tibi, Flora, rosam.

An

An Natura agat frustra? Neg^r.

Diis Sociis, Superùmque fruatur ne^{are}, quif.
E corio docuit fingere primus Utrem. ^[quis]

Vitrea casu aliquo frangantur vasa, tenacem

Sed potis est casus lædere nullus Utrem.

Percita Phœbeis radiis ampulla dehiscat

Lignea, sed Phœbo cedere nescit Uter.

Tempus Utrem imminuat, (quid non damnosa vetu-
[stas]

Imminuit?) trito fit suus usus Utri:

Cervisiæ & Bacchi si destinat esse minister,

At soleas ocreis suppeditabit Uter.

*An Quicquid recipitur ad modum Reci-
pientis recipiatur? Aff^r.*

TImoleon dum bella movet fatalia Pœnis,

Et numero inferior castra inimica petit,

Occur-

Occurrunt oneratæ apio lento agmine mulæ,

Et rectum impediunt progredientis iter.

Continuò exclamant turmæ; quò tendimus ultrà?

Infelix apium sola sepulcra tegit.

Dux autem trepidis præsens succurrere rebus,

Jupiter hoc omen ritè secundet, ait:

Isthmius hâc ludus victorem fronde coronat,

Vestra etiam patrius tempora cinget honos.

*An omne Corpus habeat determinatam
Activitatis sphaeram? Affr.*

CUR arma expediunt juvenes, cur gens tua bello

Mota est, quid classis solvere vela parat?

Æaciden prudens sic percontatur amicus.

Scilicèt ut cedat Roma superba mihi.

Sis felix: & quid captâ facis, inclyte, Româ?

Italiae reliquum vincere, ludus erit.

F

Et,

Et, Latio accepto, quò curritur? — Indè, quid obstat,

Quin nostrum accipiat Trinacris ora jugum?

Mox vento facili feror ad Carthaginis arces.

Magna petens, magnos, Pyrrhe, fateris avos.

Nempe tuo adventu cerno tremere ostia Nili,

Et Gangem, & motos ad tua signa Scythas.

Orbe peragrato tandem, ductisque triumphis,

Quæ voti superest ultima meta tui?

Tum, Cinea, exclamat, traducens lenitè ævum

Sumam inter risus lætitiæque dies.

Non opus, alter ait, gentes vexare quietas:

Hoc vel in Epiro defidiosus agas.

An Privatio sit Principium? Affr.

COmica ceu fingit Risoris vena, jubetur,
Quisquis adest Stygiæ, nudus adeste, rati.

Fœdere non alio lucis confidit amœnis,

Non alio nigras trajiciendus aquas.

Dejicit hic palmas, deductaque stemmata moerens:

Illum angit nitidis rapta tiara comis.

Hic animo vix tandem invito linquere fastum

Cogitur, & vilem vilis inire ratem.

Hic vultus indetonsos, Sapientis honores

Abjicit; hic doctæ pondus inane togæ.

At Phyllis fictas iras, vultumque procacem

Mittit, quique fuit plurimus ore decor.

Conditionem aliam Tellus, aliam optat Avernus:

Pone prius veterem, deinde fruarè novâ.

An Omne habeat suum Ubi? Affr.

HUË, Dea, cum geminis huc, alma, sororibus
 Huc, præcincta comas floribus, Euphrosy-
 Et vaga Libertas, Hebéque procacior adfit,

Et fratrum quot sunt agmina, ducat Amor.

At procùl hinc luctus, operosaque tædia mentis,

Pallidaque avertat sollicitudo pedem.

Quin agite, ô Lepidæ; liceat nemora alta subire,
 Atque manum vestris implicuisse choris.
 Ducite quâ faciles nutus, oculique loquaces,
 Et quâ cum risu liberiore joci.
 Ducite, quâ teneras invitant verna puellas
 Cum pueris festum ducere prata diem :
 Quâ vaga per valles umbrosas labitur unda,
 Quâ clivi molles, quâ levis aura vocat.
 Ægra alii studia, & curas sectentur edaces :
 Hæc vos præstetis gaudia, vester ero.

An detur Sympathia? Affr.

Nigram induta stolam, atq; oculos obducta de-
 Diva potens luctûs, Cura verenda, ^{[coros,} veni.
 Et simul auratis vaga Contemplatio pennis,
 Cúmque verecundâ fit Gravitate Quies.
 Ducite, quâ sacrae quercûs nigra accubat umbra,
 Et quatit annosum pinea sylva caput,

Hic dulces iteret questus miserabilis Orpheus,

Hic grave Musæus ritè retractet ebur.

Et modò prætereant Tragicæ solennia pompæ,

Quà facer egregiâ pingitur arte dolor.

Et modò sublimes referantur ad Organa cantus,

Quà mens ad superos gestiat ire Deos.

Seria tristem animum tacitâ dulcedine tangunt:

Ite leves, vobis non vacat, ite Joci.

An Ars sit perfectior Natura? Affr.

Vivit adhuc, tabulis olim quem finxit Apelles,
Flosculus, antiquæ laudis & artis opus.

Nondum illi rutilos pulchrè variaverat ortus

Purus, qui nitido ridet in ore, decor;

Cum Flora infaustos calami miserata labores

Artificis vetuit longiùs ire manum.

Ipsa operi accingit sese, ambiguosque colores

Sufficit, & tremulos explicat arte sinus.

Ardet

Ardet opus perfusum auro, nitidumque juventâ,

Quale suo capiti necteret alma Venus.

Incola Pæstani hoc miraretur in hortis,

Coryciusque suis vellet inesse senex.

Hic non arefcet Phœbi propioris ab icû

Floſculus, aut metuet quod ferat acris hyems.

Anxia, quod lætis reliqui moriantur in arvis,

Hunc Dea communi forte perire vetat.

An Corruptio ſit rebus Naturalis? Affr.

THameſis ad placidi ripam ſe tollit in auras,
Quæ Regum ſervat funera, ſacra domus.

Omnibus hîc ſuus extat honos, ſuaq; omnibus arma,

Et faxis horrens forma, vel ære minax.

Alma ducem niveis decorat Victoria fertis,

Flebilis ad nymphæ buſta recumbit Amor.

At multo ſublapſa ævo tandem æra fatiſcunt

Fortia, Phidiacæ quæ ſtatuère manus.

Illi marmoreâ caput à cervice revulsum est,

Huic tituli & memores interiêre notæ.

Nequicquam impositis onerantur membra sepulcris;

Hæc etiam juris sunt, Libitina, tui:

An Bruta sentiant? Affr.

QUodcunque humanos ars sedula fingit in usus,
Hoc de Naturæ provenit omne sinu.

Dant ægræ documenta feræ, quæ planta medendo

Utilis, & sylvæ pabula monstrat avis.

Discitur ex talpâ fœcundam invertere glebam,

Ex verme, artificii texere fila manu.

Præcepit ventis intendere vela secundis

Nautilus, & remo sollicitare fretum.

Quin etiam stabilis quâ sit Respublica normâ,

Gens formicarum provida ritè monet.

Cernitur ut proprios, quanquam sub Rege, penates,

Liberaque indomitæ jura tuentur apes.

A qui-

A quibus has artes varias, hæc commoda vitæ

Accipimus, mentem quis neget esse feris?

An Effectus requirat Agentem sibi proportionatum? Affr.

Diverfos animos ut vincere possit Amantūm,
Diversa Idalius dirigit arma puer.

Instruat emissas aquilæ si penna sagittas,

Magnanimi heroïs faucia corda dolent.

Sin alam telo pavonis cauda ministrat

Verficolor, molli vulnere Cotta perit.

Credula multiloquo cum virgo cedit amanti,

Pennatam præbet garrulus ales opem.

Accelerat jaculum Philomelæ pluma per auras?

Languentem captat Lesbia voce procum.

Cum ruit in venerem juvenum lascivior ætas,

Ictum communem passeris ala regit.

Hinc

Hinc passim nullo discrimine sternit amantes,

Tela gerens cordi cuilibet apta, Puer.

An Materia sit capax omnium Formarum? Affr.

INnumeras servant antiqua numismata formas,

Et varium sculpto vivit in ære decus.

Capta fedet palmæ lugens Judæa sub umbrâ:

Panchaiaæ decorat thurea virga manum.

Ægypto patriamque feram, sistrumque tenenti,

Visus abundantes volvere Nilus aquas.

Parthia fert pharetram, & metuenda sequentibus ar-

Ante pedes Libyæ sævit alumna fera.

[ma:

Te plexæ, fœcunda, decent, Trinacria, spicæ;

Insistitque Orbi Roma superba suo.

Insidens scopulo, cubitoque Britannia nixa

Aufonium deflet, vix superata, jugum.

Diversas quæcunque agitant discrimina gentes,
Omnia stant fidis perpetuata notis.

---

*An Contraria se mutuo expel-
lant? Affr.*

BIni fata hostes tibi dum meditantur, Alonze,
Toxica clàm calici miscet uterque tuo.

Hæc jecur infanis torrere potentia flammis,

Altera fatali stringere membra gelu.

Continuò alternis agitant cruciatibus ægrum,

Et varias subeunt viscera torta vices.

Nunc coit in stagnum concretus frigore sanguis;

Mox æstu indomito fervida vena salit.

At duplici de morte salus tibi parta, valentque

Utraque dum paritèr pharmaca, neutra valent.

An aliquid Violentum sit Diuturnum? Neg^r.

A Spicis ut, seris factura nepotibus umbram,
A posito quercus femine tarda venit.

Silvæ crescit honos paulatim: hinc tuta ruentes
Ventorumque minas fert, pluviumque Jovem.

Boleti, noctis parva incrementa prioris,
Pandunt albentes manè per arva sinus:

Infinuant tenues per fibras pabula roris,
Dum tremula in tenero gramine gutta nitet.

Ut verò humorem sol fervidus hauserit omnem,
Demittunt lassum tubera sicca caput.

Quæ tardè surgunt, ea læta & fortia surgunt;
Boleto vitam quæ dedit, hora rapit.

An sublata Causa tollatur Effectus? Affr.

IN gremio Ceston Veneris Saturnia portat
 Subdola, ut incantum captet amore Jovem.
 Egregias formæ dotes, & mille placendi
 Illecebras magico clauferat orbe Venus.
 Pulchrior incedit sensim regina Dearum,
 Blanditiisque nitet conspicienda novis.
 Jupiter insolitis uxorius ignibus ardet:
 Conscia gramineum subjicit Ida torum.
 Non hoc, Diva, tuæ debes, Saturnia, formæ;
 Si Veneris desint munera, cessat amor.

An Aer sit soni Vehiculum? Affr.

AUra, veni, nostrisque medere laboribus, inquit,
 Dum Cephalus viridi in cespite membra le-
 [vat.
 Adsis

Adfis ô, gremiumque intres gratissima nostrum:

O venias ulnis hospes amica meis.

Exaudit Procris strepitum, vocemque vocantis,

Dum densâ infelix condita fronde latet.

Fœdera jamque tori queritur temerâsse maritum;

Cùm tenero accepit tela cruenta sinu.

Utcunque omnigenæ fervas commercia vocis,

Certè hos debueras, aura, filere sonos.

An Cœlum agat in Animum? Neg^r.

DUM tibi supremos abiens suspirat amores

Amplexu avulsus, pulchra Sufanna, tuo,

O mea cara, refert puppi Gulielmus ab altâ,

Fida mihi O fido sis, memorisque memor.

Me quascunque procûl casus jactabit in oras,

Nusquam oculis aberis, pulchra Sufanna, meis.

Indica gemma tui referet mihi lumen ocelli,

Nixque Alpina tuos, vix fatis alba, sinus.

Sua-

Suaveolens Arabum thus exprimet oris odores,

Dentes, quod Nili littore fulget, ebur.

Volvite me fluctus, rapidique, revolvite, venti;

Stat mihi firma fides, stat mihi firmus amor.

*An Sensus lædatur ab Objecto nimis
excellenti? Affr.*

DUM Christi mortem tabulis molitus Apelles
Pallida mirandis exprimit ora modis;

Nè spirans dolor absit, & impar langueat umbra,

In cruce pendentis perfodit ense latus.

Difficiles mediâ meditans in morte labores

Colligit, & raptim lugubre format opus.

Eluctantem Animam placidè crudelis adumbrat,

Torpentes oculos, pallidulasque genas:

Mollis ut elapso flaccescit sanguine vena,

Ut motu sensim languidiore micat.

Jam-

Jamque extrema parans repetito vulnerat ictu,

Intimus ut sese prodat in ora dolor.

O Artis vis summa! O mira potentia fuci!

Ipsè suum refugit Pictor, & horret opus.

An Terra circa suum Axem moveatur? Affr.

PHoebe, premas currûs nimium properantis ha-
[benas,
Quæ vehitis lucem, lentiùs ite, rotæ:

En! hîc dulce moræ pretium, mea flamma decoro

Incedit vultu conspicienda, Chloë.

Quos fugis, Auroræ populi nil tale tulerunt,

Quos petis, occidui nil tibi tale ferent.

Hæc charus Phoebo Thyrsis: Cui talia contrà

Veridico ridens rettulit ore Deus.

Thyrsi, meos ultrò mittam, temone soluto,

Quos Vatum mendax fabula junxit, equos:

Nam

Nam tua digna Chloë, fateor, quam Phoebus adoret,
 Pro quâ non pudeat perpetuare diem.
 At dic, cunctantem quid me mora longa juvabit,
 Dum rapit intereâ Terra rotata Chloën?

---

*An detur Circulatio succi in Plan-
tis? Neg^r.*

SEdulus occultas Naturæ aperire latebras
 Hæfius, Veteres quæ latuere, docet:
 Impete quo fursùm tendit, quo tramite Plantam
 Corticis inclusus tegmine succus alit.
 Radicis bibulæ per hiantes pabula fibras
 Imbibit, ut verno Planta calore viget.
 Sole laceffitus furgit vegetabilis humor,
 Attractoque cavos occupat amne tubos.
 Indè canaliculos aliosque aliosque pererrans
 Arboris ad summas emicat usque comas.

Per frondis venas exfudat inutilis humor,
Et rarefcentes excoquit ignis aquas.
Quid, si non succus peragat circumfluis orbem,
Nec prono ramos perluat amne redux?
Sparfos per frondes emittit Planta liquores;
Quos supplet tellus, ut bibat usque novos.

An Idem semper agat Idem? Affr.

TAlibus affatur flentem Narcissa ministram,
Fatalem traheret cum moribunda diem.

Non humili pompâ tristes celebrare peremptæ
Exequias, tuus hic ultimus esto labor.

Vestiri scabrâ nolim vel mortua lanâ:

Exanimis pallâ versicolore tegar.

Tum caput exornet subtili stamine limbus,

Quem Bruxellenses implicuere nurus.

Et quoniam turpe est ipsum pallere cadaver,

Dextra tua assuetas ponat in ore rosas.

H

Nar-

Narcissæ semper comptæ, semperque venustæ
Prima fuit, fuerit cura suprema decor.

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

Littera quod nostræ reddatur tuta Corinnæ,
Inquit Amans, aliâ quam tenet ora plagâ,
Tu, volucris, tabulas, & mille & mille salutes
Absenti dominæ, fida ministra, feres.
Illius in gremium properes, & præpete pennâ
Suspendum à collo munus Amantis agas.
Sic non infidis rumpatur cera ministris,
Et careat vigilis suspicione nurûs.
Hancce libens operam misero præstabis Amanti,
Idaliæ meritò sacra, columba, Deæ.

An Vita consistat in Calore? Affr.

PArvula progenies Veris Zephyrique, Cicada,
Quàm te Phœbus amat! quàm favet alma
[Ceres!
Maturæ variâ frueris dulcedine messis,

Dum præbet tenerum cespitis herba torum.

Omne tuum est, quodcunque finu de divite tellus

Sponte, vel humano culta labore parit.

Illic lacteolo surgunt tibi lilia collo,

Hic calices implet roscida gemma tuos.

Et quando exhaustos inter cadis ebria flores,

En! pro te fomnos omne papaver habet.

Deliciis tandem variis fatiata recedis,

Nec tibi, quæ lædit cætera, tristis hyems.

Sortem ultrâ humanam felix, quæ frigoris expers

Et fenii, Phœbo deficiente, peris!

An Ars imitetur Naturam? Affr.

* **V**irgineas simulacra Deus referencia formas
 Ignipotens mirâ Mulciber arte creat,
 Subnixus quibus ipse pedum vestigia firmet,
 Terrigenûmque adeat, Cœlicolûmque domos.
 Aurea cæsaries ollis per candida colla,
 Dulcis & in dubio subrubet ore pudor.
 Addidit & blandos risus, motusque decoros,
 Addidit & dulces, nec finè mente, sonos.
 Has formas oculis Juno spectaret iniquis,
 Ne Pater ipse Deûm crederet esse Deas.

---

*An duo Corpora possint esse simul in
 eodem Loco? Negr.*

EXtrâ Anni Solisque vias, ubi maxima surgunt
 Summi tecta Jovis, Cœlicolûmque lares,

* Vide Homeri Il. 2.

Est

*Est specus umbrosus, canæ incunabula Noctis,

Et simul æternæ Lucis amœna domus.

Incedit rubicunda genas, risuque decoro

Altera, nigrantes altera fusa comas.

Illa simul surgens terris os extulit alnum,

Hæc vacua obscurum condit in antra caput.

Ampla domus, surgitque Deæ communis utrique;

Ampla, sed admissas non capit una duas.

An detur Actio in distans? Neg^r.

SIC Ithacum blando tentat modulamine Siren:

Siste tuum, Graiæ gloria gentis, iter.

Felix, qui nostris allabitur advena ripis,

Et dulces avidâ combibit aure sonos!

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur;

Omnia divino carmine doctus abit.

Iliaci grave Martis opus, lentosque labores

Novimus, & magno quicquid in Orbe latet.

* Miltoni Parad, Amiff. Lib. 6. sub. initio.

Siste

Siste ratem, siqua est variæ tibi gratia vocis:

Siste tuum, Graiæ gloria gentis, iter.

Jamque adeò blandus dubitantem flectere fermo

Cœperat, & sævæ dulcia fila lyræ:

*Quin agite, O Socii, date vela, impellite remos.

Urget iter tutum, qui procul urget iter.

An Anima sit ex Traduce? Neg^r.

Turca ferox, ubi mors hominis depascitur artus,
In mutas Animum credit abire feras.

Inde dolet, si fortè vagans textricis arachnes

Incidat in tenues obvia musca plagas:

Sive catenatum cohibent nimis arcta sciurum

Vincula, delicias, flava Lycori, tuas:

Guttare seu liquido dulces modulata querelas,

Inclusa aurato carcere cantet avis.

Comprime singultus, lachrymæ volvuntur inanes,

Barbare; Non tanti est musca, sciurus, avis.

* Homeri Odyss. M.

Crede,

Crede, (Mahummetto quamvis renuente,) catervis
Mens nulla aligeris incola, nulla feris.

An Omnia habeant suum Ubi? Affr.

NAscuntur steriles saxosis montibus orni,
Populus in campis pinguibus alba viget.

Lenta salix placido proclivior imminet amni;

Seligit ulvosos alnus opaca lacus.

Irriguas valles hymenæis aspera laurus;

At declive jugum pronuba vitis amat.

Et si, flava Venus, Marti meditere corollam,

Frondet ad æstivas Cypria myrtus aquas.

Jasmini proles per murum effusa vagatur,

Vestit & ornatos ductilis umbra lares.

Maternum contenta solum sic diligit arbor

Quæque, nisi Orpheâ non focianda lyrâ.

An Idem sit Causa Diverforum? Affr.

Confufam areolam pingunt quot mille colorum!
Ut varium fundit prodiga Flora decus!

Hinc caltha effuso dives distinguitur auro,

Tulippa hinc vultu verficolore nitet.

Luteoli ut flavent amaranti, & lilia pallent!

Deliciæ Phœbi molle, hyacinthe, rubes.

Narcissi, quondam pueri, nunc floris, amœna

Candor ut immisto vestiit ora croco!

Virgineos affueta finus ornare, modesta

Ut plusquam Tyrio murice tineta rosa est!

Cuique est diffimilis quæ gratia! totque colores

Effundit tellus una, quot Iris habet.

An Essentiæ rerum sint Æternæ? Affr.

Byffus vix Batavis albens defloruit arvis,

Cum fit sollicitæ stuppa labore manûs.

Hanc

Hanc conjux puerique legunt sub paupere tecto,

Et fusam assiduo pollice versat anus.

Artificis mox dextrâ, & Divæ Palladis arte,

Accipiunt formam tenuia fila novam:

Aut abeunt tonsis varia in mantilia villis,

Aut ornant nymphæ lintea rara caput.

Quin tandem tenuata molæ sub pondere charta

Albet, & innumeris usibus apta venit.

Sint plures formæ: filum, mantile, papyrus:

Sub cunctis eadem byssus, & una latet.

An ejusdem Effectus plures sint Causæ? Affr.

Nescit Apelleos disponere dextra colores

Indica, sed plumis ingeniosa sapit:

Mobilibus mirè digitis discrimina luci

Dividit, & dubias temperat æqua vices,

I

Molli-

Mollitiemque manu tremulam studiosa coercet,

Et flectit faciles in sua iussa comas:

Das, pavo, variumque decus, rutilumque nitorem,

Gemmea; tuque tuas, alba columba, nives.

Hinc pictæ nubes, & dives mille colorum

Ostentat liquidas aureus arcus opes.

In levi lufit tabulâ sic omnia Zeuxis,

Et sic in molli fedula veste Venus.

*An Materia fit capax omnium For-
marum? Affr.*

MUtatum variis vicibus, versumque figurâ
Aurum habet in nitido crine decora Chloë.

Antiqui gestamen avi solenne, decusque

Hoc erat, in collo nobile torquis onus.

Hinc aviæ lautam subnexuit aurea vestem

Fibula, post viduæ tædia iusta togæ:

Siftra-

Sistraque plorantem mulcebant garrula matrem;

Quassabat tenerâ garrula sinistra manu.

Gaudet acu nunc ipsa Chloë, quâ læta laborum

Dividat, intortam sustineatque comam.

In quascunque abeat formas mutanda metalli

Lamina, non poterit nobiliore frui.

An Effectus requirat Agentem sibi proportionatum? Affr.

INgens horrificis Trebi spatatur in umbris

Alcides, Stygiæ terror, ut antè, domûs.

Arcus & arma nitent humeris, & lucida zona,

Zona, nefas! diris lucida mille notis.

Hic sævæ volucrum species, portenta ferarum,

Et quoscunque tulit maxima Terra metus.

Hic agmen furiale Dei, currusque sequuntur,

Iraque funestum flebilis urget opus.

Non hæc Mæoniæ lufit tibi dextra puellæ,
 Non virgo Scythicâ Martia pinxit acu.
 Sed tetricæ fævâ variabant arte Sorores
 Digna tuis manibus ftamina, digna fuis.

An Idem femper agat Idem? Affr.

HÆC, Abelarde, tibi toties tua mittit alumna,
 Et foror, & conjux, hæc, Abelarde, tibi,
 Umbrosos inter, metuenda filentia, lucos
 Exul, & æterno mœnia fæva fitu.
 Hic fpecus horrifera, hîc longo tenebrofa recessu
 Atria terrificis ingemuere fonis.
 Me tamen urit amor, penitusque fub offibus ingens
 Æftuat, & victâ Relligione viget.
 Me tua follicitæ per triftia noctis imago
 Otia, per lentæ tædia lucis habet.
 Sæviet heu! quæcunque trahant discrimina vitam,
 Sæviet in noftro pectore certus amor.

An Motus Circularis fit maxime Naturalis? Affr.

INfantem, vagitu inopi lactentia aventem
Ubera, nutricis blanda loquela foveat.

Jamque scholam it, gemitus inter lachrymasque fe-
Et testudineas ducit eundo moras. [quaces,

Mox cantus iterat miseros nocturnus Amator,

Et queritur sævas pervigil ante fores.

Jam plenos numerans maturis viribus annos

Destituit patrium laudis amore focum:

Castra amens sequitur, vitreoque inservit honori,

Lethalis quanquam fulminet antè tubus.

Tum mira accedit gravitas, ventrisque rotundi

Tardum, mollia agens otia, pascit onus.

Laudare antiquos mores, & facta juventæ

Per mille ambages dinumerare juvat.

Indè

Indè iter occiduæ carpens declive fenestæ

Ora movet tremulis emaciata sonis.

Delirus tandem & fatuus; gyrumque reversum

Claudit, ut incepto prodiit orbe, Puer.

An omnia Corpora habeant determinatam sphaeram Activitatis? Affr.

OCeano puppis quantâ mole incubat ingens,
Quæ maris imperium vendicat una sibi!

Nautæ, mille manus, spatiosâ operantur in alvo,

Et varias explet sedula turba vices.

Pars infrâ rigidos gestit tractare rudentes,

Inque gravem obliquat turgida vela Notum.

Pars sedet antennarum, aut summi in vertice mali,

Et celeri undantes explicat arte sinus.

Ille gubernaculum cæcis molitur in undis,

Et tremulam observat, quâ variatur, acum.

Quis-

Quisque datos fines constans, data munia servat:

Nota gregi sua sunt, & sua pensa Duci.

*An omne Corpus habeat determinatos
sui Fines? Affr.*

EN! quantâ se mole infert, quam sit bene pastus,
Et quam Falstaffus sit bene potus Eques!

Subrabet uva genis, & pleno purpurat ore,

Quæ possit vultum, Bacche, decere tuum.

Mentum penè triplum, ut crassi palearia tauri,

De collo medios pendet ad usque finus.

Venter iners turget, veli navalis ad instar,

Plurima pontivagæ cum favet aura rati.

Sed Natura Parens certis premit omnia vinc'lis,

Quæ maris indomitam frænat avaritiam.

Jure tuum strinxit præscripto limite corpus:

Esse decet finem ventri, ubi nulla gulæ.

An

An Natura aliquid agat frustra? Negr.

U^{SU} quæque suo distinguens, Terra Creatrix
Semina Muscorum mille virere jubet.

Hinc præsens petere auxilium novêre Medentes,

Cum tussis tremulos quassat anghela fenes.

Hinc lætæ augefcunt pecudes, quibus invida Zembla,

Pigro obducta gelu, pascua rura negat.

Æsculus hinc molli vestit lanugine ramos,

Ne Cauri metuat gemma novella minas.

Hinc varios etiam vermes, & aquatica sec'la,

Cernis in herbofo luxuriare lacu.

Non alio ornatu pinguntur roscida saxa,

Pan ubi sub medio Sole quiescit humo:

Non aliâ moles præruptæ fronde virefcunt,

Quà fovet implumes provida mater aves.

Quid tulit utilius Floræ cultissimus hortus?

Quid Dodonæi maxima sylva Patris?

An Simile agat in Simile? Affr.

* **H**UC, Dea, quæ vitreo fluvii secreta recessu
Innectis passæ lilia torta comæ,

Huc, Sabrina, veni; per Nerei sceptrâ vetusta

Oro, per immensi numina magna maris,

Huc, Sabrina, veni: faveat Neptunia conjux

Sic tibi, sic puro flumine rura feces.

Quin age, gemmanti rivos prælabere curru;

Quin propter falices hîc, Dea, siste rotas.

Si tibi Naiadum castæ placuere choreæ,

Si mentem tangit Virginitatis honos;

Huc intacta feras celerem per gramina plantam,

Huc, orante piâ virgine, Virgo, veni.

An Locus sit æqualis Locato? Affr.

A Spice Eremitæ congestum cespite culmen,
Et culti ante fores jugera pauca foli.

* Vid. Miltoni Comum.

Hæc meditans se folatur; licèt abfit inanis

Pompa, licèt tecto regius abfit honos.

Attamen hos intrà muros tranquilla voluptas,

Attamen hîc placidâ cum pietate quies.

Hic audit lucus solo sub vespere cantum,

Hæc matutino carmine faxes sonant.

Tecum habeas, Præful Romane, palatia celsa;

Hæc magis est castis moribus apta domus.

An Mors conveniat omni Animato? Affr.

T Hermopylas lustrat dum vitæ prodigus Heros,
Hæc, acie in primâ jam moriturus, ait.

Musæ, Pierides Musæ, queis mœnia Spartæ,

Et queis Eurotæ sacra fluenta placent,

Aspicite hunc Montem; & siquid virtute meremur,

Has turmas memori concelebrate lyrâ.

Hîc læto incedas, Libertas maxima, gressu,

Hîc tollas acuens prælia, Fama, tubam.

O focii,

O focii, Spartæ proles animosa; propinquæ

Cui nunc mentem ægram turbat imago necis?

Quem Patriæ non tangit honos? Ardentia cerno

Lumina, cerno alacri spicula rapta manu.

Quin agite, instanti certatim occurrите fato,

Et timidum & fortem mors semel æqua premet.

Servitio, & turpi pereat gens Barbara luxu,

Pro patriâ docuit Sparta perire suos.

An Idem sit causa Diverſorum? Affr.

Templorum augustas moles quæ Musica complet!

Quam varios spirant Organa sancta modos!

Nunc liquidi variata soni modulamina fundunt,

Qualia pastoris fistula blanda ciet.

Nunc lætas modulis mulcent levioribus aures,

Quos daret arguto pollice tacta fides.

Funereum hîc etiam longis strepere intervallis

Carmen, & harmoniæ murmura mœsta gravis.

Tum tuba bellatrix tremulo clangore videtur

Inflari, & raucos ingeminare sonos.

Ne credas buxum hîc vocalem, atque æra fonare,

Machina tam varios sufficit una modos.

An Effectus requirat Agentem sibi proportionatum? Affr.

* **M**Olita est mollem tenui subtemine telam
Tyndaris, & nitidum sic variavit opus.

Hîc Graiûm naves, hîc volvitur unda Scamandri,

Hîc fudit tenues fons Simoëntis aquas.

Illinc ultores ibant in prælia Graii,

Hinc Asiæ in pugnâs agmina Troës agunt.

Ante omnes formâ insignis, nitidoque decorus

Tegmine, bina tulit lævia tela Paris.

Ipsa quoque Iliadum forsàn permixta catervâ

Altâ, spectatrix anxia, turre stetit.

* Homer. II, 7.

Omniaque hæc circum studiosè intexta cucurrit

Extremum cingens Cypria myrtus opus.

Diverfos utriusque duces & prælia gentis

Quæ, nisi Tyndaridis, fingere posset acus?

An Elementa maneant in Mixto? Affr.

STemmate præclari referunt feliciter Angli
Ingeniis veteres, qui genuere, viros.

Cærulei Danus docuit commercia ponti,

Et dociles finxit nautica ad arma manus.

Artibus apta dedit, rerumque sagacia Neuster

Pectora, & ignavi nescia corda metus.

Manfueti ingenuo veniunt à Saxone mores,

Nudaque simplicitas, candidiorque fides.

At patrii Britones dant libertatis amorem,

Collaque servili non violanda iugo.

A Româ pietas, laudumque immensa cupido

Fluxit, & ingenii vis, habilisque vigor.

Quot

Quot variis omnes clarent virtutibus, Anglus
 Uno compositas pectore solus habet.

An aliquid Violentum sit Diuturnum? Neg^r.

INsomnia vigili curâ jacet acer Achilles,
 Nec recreant molles corpus, ut antè, tori.
 Quin dolor alternos exercens corde tumultus
 Torquet, & affiduis lumina rorat aquis.
 Te, Patrocle, vocat; quot tecum gesta revolvit
 Bella, quot indomitâ corpora strata manu!
 Tum mite ingenium, & fidæ commercia linguæ,
 Vultusque, & notæ vocis imago redit.
 Jámque toro exiliens tenebrosa ad littora tendit,
 Incertoque agitur per loca sola gradu.
 Mox effert roseum formosa Polyxena vultum,
 Et malefida calent corda furore novo.

An Idem semper agat Idem? Affr.

* **P**rospiciens hostilem animosa Polyxena cœtum
Hæc ait, ad sævum jam ruitura rogum.

Sit satis occubuisse: infames tollite nexus:

Membra hæc fervili non temeranda manu.

Spontè cado: Soror Hectorea, & Priameïa virgo,

Libera Tartareos Umbra subibo lacus.

Ipsa juvabo ictum crudelem, & pectora pandam,

Aut niveum dextrâ non trepidante latus:

Sivè hoc marmoreum libeat rescindere collum,

Hic facile immanis mucro recludet iter.

Dixit, & accepit crudum non inscia ferrum;

Nec gemitum herbofo dat resoluta solo.

Utque decora cadant morientia membra, fluentes

Collegit digito deficiente finus.

Haud patrios morte in mediâ dediscere mores,

Hand atavi poteras immemor esse Jovis.

* Vid. Eur. Hec.

*An omne Corpus habeat determinatos
sue Quantitatis fines? Affr.*

ARdua spumosis instat dum fluctibus Argo,
Puppe sedens clavum, Thessale Typhi, re-
Affixus lævo lateri Rhodopeius Orpheus [gis.

Personat auratâ littora curva lyrâ.

Ast aliâ de parte Erytus, pennisque coruscans

Purpleis, Boreæ dia propago, sedent.

Hic clypeo innixus Jason focia agmina lustrat,

Et magnum belli pectore volvit opus.

Hic Peleus & Castor eques, hic dura palæstrâ

Ostendit Pollux membra, gravesque manus.

Ipsè inter medios reges Tirynthius heros,

Sublimi nutans vertice, tela quatit.

Unum florescit tantis Heroibus agmen,

Nec comitem his addat Græcia tota parem.

An Corruptio fit rebus Naturalis? Affr.

ANtiquam quoties circumspicit advena Romam,
 Quas dederint strages sæcula longa, videt:
 Labentes cernit muros, præruptaque saxa,
 Horrentesque situ, quæ nituere, domus.
 Quin & Pompeii tandem decora alta theatri,
 Marmoreique Arcus, pulchraque Templa jacent.
 Longa dies celsas magni Jovis obruit arces,
 Et posita inscriptis clara trophæa notis:
 Obruit ingenti pendentes fornice rivos,
 Et quot Dædaleæ signa dedere manûs.
 Heu! quid restat adhuc Romæ, nisi Tiberidis amnis,
 Qui mox cum sacris ipse peribit aquis?

An omne Corpus componatur? Affr.

POpuleo in ramo, aut patulæ frondentibus ulmi
 Hospitiis, nidum sedula ponit avis.

Fundamenta locat, quà nec violentior æstus
 Torreat, aut gelidæ proluat imber aquæ.
 Jamque agros circùm saliens, & fluminis oram,
 Muscoso avellit fragmina lenta toro.
 Indè rapit summo volitantes æquore plumas,
 Grandiaque obnitens stramina tollit humo.
 Nunc tenui spoliat desertos vellere dumos,
 Deciduosve jubis excipit ore pilos.
 His lentum admiscens vetulo de stipite viscum,
 Dædaleâ tepidum construit arte larem.
 Non tam diversâ Capitolî regia moles
 Materie enituit, quam levis ista domus.

An Agens assimilet sibi Patiens? Affr.

* **C** Rudeli Phædra infelix tabescit amore,
 Et furit effervens his malefana modis.
 Eheu! quàm vellem patulâ recubare sub ulmo,
 Ægraque muscoso membra levare toro!

Hippol. Eurip. l. 207.

Detur

Detur ubi fugiente sitim restinguere rivo,

Et somnum querulas ducere proptèr aquas.

Eja agite; & croceis furas vincite cothurnis,

Dum celeres quatiunt avia lustra canes.

Huc sese glomerant nemoroso à vertice cervi;

Clamore ingenti Mænala rauca vocant.

Te, Diana, sequor, seu tristis Sirius urat,

Seu pronum inspergat cana pruina jugum.

Atque O! quis fulvæ spatiiis me sistet arenæ,

Queis rota pulvereum fervida radit iter?

Ipsa jugis instabo, & lora undantia flectam,

Ipsa manu effusos hâc moderabor equos.

Hippolytus studio caleat quocunque, fideli

Obsequio, discet Phædra calere pari.

An Agens sit & Patiens simul? Affr.

Festa dies agitur, villisque effusa juvenus
Indoctè ad numeros rustica membra movent.

At juxtâ vexat Fidicen trepidantia fila,

Fessa levans ulmi in stipite membra, senex;

Danubii à ripis reduci cui fata dederunt

Unum oculum, atque unum vix retulisse pedem,

Ecce! laborantes chordas ut dextra fatigat,

Ut fervet similes ulmea planta modos!

En! qualem, dum scintillis micat unicus orbis,

Lætitiâ fixo præferat ore rudem!

Et motat nunc huc, nunc illuc, flexile collum,

Et totum pronâ combibit aure melos.

Gaudia, queis mentes alienas tangere posset,

Jus satis est æquum participare suam.

*An omnia determinatos habeant suæ
Actionis fines? Affr.*

Villosam generat catulorum Hibernia prolem,
Quæ fulvum latebris excutit una lupum.

At

At canis alituum vestigia lustrat Iberus,

Immotoque sagax imminet ore super.

Obtutu interea leporem sectatur acuto

Gallicus, uda potens verrere prata fuga.

Cæcæ alius tractim insequitur vestigia plantæ,

Dum nares spirans insinuârit odor.

Illa propago vagas pecudes fidissima cogit,

Hæc somno asservat limen herile levi.

Virtutem servat patriam, indomitique furorem

Pectoris, Angliaci stirps animosa canis.

Naturæ ratio stabilis, cuique utilis esse,

Cuique dedit variis utilis esse modis.

An Idem sit causa Diverforum? Affr.

CÆruleum primis tremere ignibus æthera cer-
Nascentem pronus lampada Perfa colit. ^{[nens,}

Salve, summe Deum, cui templa immania surgunt,

Aræ cui fuso sanguine mille rubent.

Tu

Tu clarâ accendis radiatum luce pyropum,

Candida tu molli lilia veste tegis.

Aurea felici tinguntur mala sapore?

Vis tua nectareas insinuavit opes.

Lethali imbutæ torquentur felle sagittæ?

Ignitum agnoscunt cæca venena jubar.

Hinc herba ægrotis requiem medicata ministrat;

Hinc lætum aspirans aëra mulcet odor.

Cuncta licet variâ naturâ prædita florent,

Unus vitali, Mithra, calore foves.

An locus conveniat locato? Affr.

COncretas agrè moles trudentia, cete
Tardam urgent pelagus per Boreale viam.

Mille choros intexentes, mille orbibus orbes,

Æquora delphines liberiora fecant:

Mullus, sanguineo squamas ardore coruscans,

Formosi vitreis defluit amnis aquis.

At,

At, nigris suffusa notis, anguilla per ulvas

Lubrica limofas tortile flectit iter.

Ostrea præruptâ torpent sub rupe; foveatque

Cærula arenosis concha cubile vadis.

Seu fremat æquoreus, tenuis seu profluat humor,

Præscriptos latices incola piscis amat.

An Omnia contentur perseverare in eodem Statu? Affr.

Conjugis ad tacitum vigilans Cleopatra sepul-
[chrum]
Alloquitur manes his malefana modis.

Felix Antonî! tibi rident candida fata,

Qui non fortiris vinc'la minacis heri.

Omnia habet Cæsar. Sed tu levis umbra vagaris,

Nec scis, qui crucient pectora nostra metus.

Heu me desertam! cui nunc rosea ora fovebo,

Cui nunc innectam gemmea ferta comis?

Neu

Neu speres, Cæsar, quodd ego Regina superbas
 Assequar, indigno compede vincta, rotas.
 Conjugis hîc jungam cineres, laterique fideli
 In gelido hærebo marmore fida comes.

An Privatio sit Principium? Affr.

CUI misera angusti tulerant fastidia vici,
 Quà vitiat puram crassior aura diem,
 Protinus, ut festæ redierunt otia lucis,
 Vicini ruris devia lætus obit;
 Seu pronum aspiciat fluvii de margine truncum,
 Seu tecta obscuræ dimidiata casæ.
 Gaudet, odoratam pertrectans graminis herbam,
 Quæ strictim argutâ falce subacta cadit:
 Seu latere ex alio rupere silentia vaccæ,
 Seu mulctra occurrunt fumida lacte novo.
 Nequicquam hæc agri speres solatia, fumi
 Nî prius urbani tædia longa feras.

An Ars sit perfectior Natura? Negr.

* **Q**Ua vitreum pastor lustrat de rupe Lemantum,
Subiecti apparent pinguis culta foli.

Turritæ exurgunt arces, diffusaque circum

Stagna, & velivolæ, quas vehit unda, rates.

Mole triumphali, domibusque elata superbis,

Magnificum ostentas, pulchra Geneva, caput.

Sylvæ illuc veteres, steterant ubi sacra sub umbris

Capripedi quondam fana dicata Deo.

Nix Alpina procul tremulo percussa refulget

Lumine, & indomito lubrica saxa gelu.

Ast aliàs variis frondescunt foetibus horti,

Lætaque persultant pabula mille greges.

Quamquam regifico splendes, Versailles, luxu,

Delicias nequeunt has superare tuæ.

* Addison's Travels.

An Natura intendat finem? Affr.

BIS gravidæ pecudes Italis in montibus errant,
Spargit & innocuus femina plura lepus:

At catulus sequitur vestigia tigridis unus,

Una premit soboles ubera sæva leæ.

Dumque aquilæ proles bellatrix unica prodit,

Omne canit volucrum gente minore nemus.

Intereà immanis balænæ rara propago

Volvitur, Arctoï quæ maris unda fremit:

Dum stirps innumero generatur squamea partu,

Milliaque in vitreis occulit ova vadis.

Semine quamque suo jussit Natura vigere,

Quò minùs infesto femine quæque viget.

An Idem semper agat Idem? Affr.

MÆnalio excedens saltu, lustrisque ferarum,
Sub placido Hippolytus vespere vota facit.

Salve

Salve, filvarum Præses, cui Theffala curæ

Spicula, & æternæ virginitatis honos.

Hos tibi ridentes molli lanugine acanthos,

Et libata apibus lilia, Diva, fero.

Hos tibi fundit ager, quæ nunquam armenta recum-

Nec falcem aspergunt gramina rore novo. ^{[bunt,}

Quin tandem, huc præsens adsis, Laconia virgo,

Quin fertum hoc, castæ fuscipe dona manûs:

Quale nec Aonidum nitidus fastidiat ordo,

Quale nec ambrosias Gratia passa comas.

Te supplex, dum canet ager sub sole recenti,

Dum saltus reficit frigida luna, voco.

Te sequor æternùm, magni Jovis optima proles,

Nec levis hæc poterit flectere corda Venus.

An aliquid Violentum sit Diuturnum? Negr.

DIsiectis longè faxis, tristique favillâ,
 Undique Vesuvii fumeus horret apex.
 At non perpetuas glomerat de vertice flammâs;
 At non perpetuo murmure mugit humus.
 Hi steriles tandem discunt mitescere campi;
 His tandem herba audet rara virere jugis.
 Hoc saltem, terra infelix, solamen habeto:
 Qui mittit pestes, vult tamen esse breves.

An Quicquid recipitur ad modum Recipientis recipiatur? Affr.

* **F**ELices Edeni hortos, lucosque relinquens,
 Æterni lucos veriſ, Adamus ait.

* Vide Miltoni Parad. amiss. L. II.

O me infelicem! quali jam sistar in Orbe!

Quâ figam errantes in regione pedes?

Arva situ informi, & nimbis squalentia adibo,

Præsenti nunquam quæ beat ore Deus.

Hic vocem audiui loca per nemorosa vocantem:

Hic palàm claro in lumine visus erat.

Hic aras gratâ congestas mente locarem,

Signa per annorum non peritura vices.

Longè alios Eva exercet malefana dolores,

Ruptaque turbato pectore verba movet.

Ergone vos, inquit, flores, mihi sola voluptas,

Linquam? humiles violas, purpureasque rofas?

Quos mea tam pulchro construxit in ordine cura,

Quos ego distinxi nomine quemque suo.

Quæ vos ad Solis radios jam pandat amicos,

Quæ manus è gelido flumine præstet aquam?

Tuque vale, deserta domus, quam vimine textam

Artifices dominæ constituere manus.

Corda

Corda adeò diverſi agitant diverſa dolores:

Ambo licèt metuunt, diſpar utrique metus.

An Materia ſit capax omnium Formarum? Affr.

QUàm varia antiquis jam tandem effoſſa ruinis,
Gloria Phidiacæ, ſpirat Imago, manûs!

En! indignanti ſimilis, Mirmillo recumbens

Sollicito lacerum deſpicit ore latus.

At triſtes oculos, longo dum pectora furgunt

Singultu, Macedo victor ad aſtra levat.

Hîc Amor exſpirans placido de pectore ſomnum,

Candentique Venus femireducta ſinu.

Jupiter hîc hyemes ingens detorquet aquoſas,

Qualis in Idæo vertice tela quatit.

In quoſcunque vocet vultus, formasque, ſequentur

Haud tarda artificem ſaxa vel æra manum.

An

---

*An Pori transversarii sufficient ad
Diaphaneitatem constituendam? Affr.*

DUM primùm obscuro formatur gemma recessu,
Petra bibit nitidum solis opaca jubar.

Hinc varios, quos semper amat mutare, colores

Opalus ambiguâ luce coruscus habet.

Hinc tremulo radians accenditur igne pyropus,

Et fluitare adamas more videtur aquæ.

Flavescit fulvus rutilante topazius auro,

Et viridis vernas jactat Jaspis opes.

Purpureos violarum imitans amethystus honores

Subrubet, & candens lilia vincit onyx.

Si transversa poris lux admittatur apertis,

Fit gemma, incultus qui fuit antè lapis.

An

An omne Corpus habeat suum Ubi? Affr.

* **H**ÆC solo ingemuit secum Pæantius antro,
Dum tristes iterant Lemnia faxa sonos:

Cara Philoetæ sedes, vos, gurgite puro,

Sperchii fontes, OEtæque sacra, vale.

Me circum horrescunt atrâ formidine sylvæ,

Et freta perpetuo murmure rauca gemunt.

Circum ululare lupi per fævæ tædia noctis,

Et sola obscæno carmine bubo queri.

Eheu! quis medicis ficcabit vulnera lymphis?

Quis mœstum miserans defleat ante torum?

Cui potero languens morientem extendere dextram?

Cui tacita advolvam lumina cum gemitu?

O! quis me sistat, fremitus quâ fervet equorum,

Quâ sonus armorum, quâ tuba rauca sonat?

Tela inter media, & confusæ stragis acervos,

Alcidæ comites oppetiisse decet.

* Sophoclis Philoetetes.

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

MOles has veteres, hunc relligione tremendum,
Virgilii servant ossa verenda locum.

Injussæ erumpunt hederæ, laurusque recentes,

Scenaque perpetuâ fronde corusca viret.

Luridus hinc serpens, hinc exulat herba veneni,

Obscænæ volucres, bufoque rauca sonans.

Sæpe fonos audit Pastor sub nocte silenti,

Et querulæ circum murmura fracta lyræ:

Sæpe videt suprâ æthereas assistere formas,

Et levibus silvam pervolitare choris.

Hæ blandos mulcent flores, foliisque malignos

Decutiunt rores, invigilantque fati.

Umbra Palatinæ non talis præfidet arci,

Nec tali assurgunt numine tecta Jovis.

N

An

An Bruta per Instinctum opera persciant? Affr.

IN Libycis errat leo formidatus arenis,
Faucibus, & sævis unguibus, arma movens.
Adversa obnitens luctatur fronte juvenus;
At petit averfis calcibus acer equus.
Sola salus damæ in pedibus; dum subdola vulpes
Furtivo fertur nota sub antra gradu.
Ad tactum pavidus limax spumosa retractat
Cornua; dum stimulis vulnera figit apis.
Contemnit morsus spinis armatus echinus,
Squamosusque anguis sibila colla tumet.
Non hos subsidii Natura tuetur eisdem,
At dat subsidium cuique, benigna parens.

An Sensus lædatur a Sensibili nimis excellenti? Affr.

* **F**ert navem Cydnus remis argenteus actam,
Vindicet illasam quò Cleopatra fidem.

Murice tincta tument ad mites lintea ventos;

Sericus aurato funis aplustre micat.

Stipantes lecto nymphæ, ut Nereïdes, adstant:

Alterata nata mari ceu Venus, ipsa jacet.

Obtutu placidè languentes flectit ocellos,

Et niveâ fulcit lenitè ora manu.

Stant alis pueri depictis, instar Amorum,

Ut levis æstivum temperet aura jubar.

Remorum alternis dum murmurat ictibus annis,

Subjungens molles spirat avena sonos.

Dum stupet hæc inhians spectantùm in littore turba,

Quâ sua testetur gaudia, voce caret.

* Plut. vit. Anton. Vide etiam sis Drydeni fab. All for Love.

*An Materia sit capax omnium For-
marum? Affr.*

RIpam fusa super, Nili accola fida, papyrus
Florenti acclivem stipite vestit humum.

Hinc chartam indigenæ effingunt, quâ multa Deo-
Scripta latent magicis, mystica sacra, notis.^{[rum,}

Hinc cava quassatæ formantur robora navis,

Hinc pandunt niveos turgida vela sinus.

Quinetiam insertâ mulcentur vulnera fronde,

Atraque de venis acta venena fluunt.

Dat flos ferta Deis, teretique è germine vestes

Virgo parat, charo munera prima proco.

Tum lætos dat pulpa cibos, succusque saluber

Mulcet anhelorum pectora quassa fenum.

Sponte suâ, quascunque humanus postulat usus,

Suppeditat varias una Papyrus opes.

An detur Antiperistasis? Affr.

* **F**ragrantes inter myrtos, laurosque virentes,
Idaliæ sedes stat celebrata Deæ.

Munera de nitidis pendent votiva columnis,

Textaque virgineâ plurima ferta manu.

Per laquear passim volitant exterrita Amantûm

Somnia, & ardentes supplice voce preces.

Spes suspensa illic, Vindictaque flammea torquens

Lumina, Suspicio credula, & Ira brevis.

Parte aliâ secura Quies, & blanda Voluptas;

Vinc'laque lascivus mollia necit Amor.

Lætitiæ est eadem sedes, eademque doloris:

Nec foret hic tantus, nî foret illa comes.

An Locus conveniat Locato? Affr.

Anglica dum Judæ prætexit littora classis,
Hæc secum tacito corde Ricardus ait.

* Dryden's Knight's Tale. B. 2.

Jam

Jam tandem optatam votis allabimur oram:

Hæ Tyriæ valles; Hic Lebanonis apex.

Ergo arces Solymæ antiquas, & diruta latè

Insultans lustrat moenia sævus Arabs?

O sancti Vatum tumuli, nunc lustra ferarum;

Et vos, divino sparfa cruore, juga!

En! vobis Britonum descendo à littore longè;

Vobis ultrici molior arma manu.

Hic etiam, si fata vocent, succumbimus ultrò;

Nec cineri tellus gratior ulla meo.

An Natura agat frustra? Neg^r.

NImbosa informes ostendunt culmina montes,
Præruptosque inter squalida saxa specus:

At tamen hic virides saltus, silvæque nigrantis

Cærulea acclivi procubat umbra jugo.

At tamen hic medicæ surgunt feliciùs herbæ,

Et libata ægris gramina blanda feris,

Con-

Concreta hinc tepido raduntur nubila sole,

Arentemque fovet fertilis imber humum.

Hic gelidi erumpunt per lenta foramina fontes,

Inque humilem saliens decidit amnis agrum.

Intus secreti lucefcit vena metalli,

Fumidaque undanti fulfure fervet aqua.

Suppeditat varios ftcrilis vel Caucasus ufus,

Queis vix fufficiant ditia culta pares.

*An detur in rerum Natura absoluta
Quies? Neg^r.*

Niliacos longum coluit Doctrina recessus,
Nec vultum ex adytis aufa levare facrum.

Tandem per dociles Græcorum didita gentes

Effulfit puro lumine, cafta magis.

Jamque aded, Romæ migrans felicit ad oram,

Per Latium varias prodiga fudit opes.

Tunc

Tunc Arabum effrænes dignata invisere turmas,

Mollivit cultu pectora sæva novo.

Indè vago cursu lapsa, atque incerta locorum,

Ad Gallos tandem fert, Britonasque, gradum.

Nunc fociâ, ad Thamesin, cum Libertate, quietas

Delegit sedes ubere læta solo.

At rursùm his poterit tenebras offundere terris

Barbaries, nebulis foedum adoperta caput:

Americis etiam, sæc'lo fortasse futuro,

Miltoni exurgent Newtoniique plagis.

An Idem semper agat Idem? Affr.

O Scula delibans miseri Cordelia patris

Ingemit; O miris excruciate modis!

Cui fanos labefactat atrox injuria sensus,

Et corda immanis percoquit ima dolor.

Téne domo ejectum nox intempesta subegit

Sternere stramineâ membra senecta casa?

Heu,

Heu, miserande senex! — sed cornua rauca minantur:

Cerno procul dubio fervere marte solum.

Nunc ô, nunc læso faveat victoria regi,

Ipsa tibi innectam laurea ferta comis.

Sin te vinc'la manent, (quod mens nimis augurat ægra)

In cæco astabo carcere fida comes.

Utcunque infanos fors miscet iniqua tumultus,

Noster erit nullâ forte labandus amor.

An Idem sit causa Diverforum? Affr.

TOtâ mœsta die graviter suspiria ducit

* Electra, & solâ nocte soluta gemit.

Impatiens iræ nunc tardum incusat Orestem,

Nunc ausa est segnes increpuisse Deos.

Oblatam Ægypthi pacem, suspectaque dona

Respuit; & turpem spernit amicitiam.

Chrysothemis simul ipsa gravi est percussa dolore,

Nec fictis lachrymis immauere genæ.

* Vide Electram Sophoclis.

Sed luctum reprimis: neque enim, quid profit inanis
 Cura, nec, imbellis quid velit ira, videt.
 Exhilarat vultum; simulataque gaudia fumens,
 Materna obsequio vincere corda parat.
 Queis idem pater infelix, eadem impia mater,
 Quam dispar studium, dissimilisque dolor!

An Corruptio unius sit Generatio alterius? Affr.

COrporis ut molem reparent alimenta caducam,
 Natura egregiâ providet arte parens.
 Dentibus armantur positæ ex ordine fauces,
 Qui fragilem tundant, comminuantque, cibum.
 Macerat interea spumosa roris salivæ,
 Pandens irriguos glandula foeta sinus.
 Contrita obliquum tandem dat lubricus esca,
 Per longa Oesophagi claustra, meatus iter.

Ventri-

Ventriculus demùm coquit; alternoque agitatus

Motu rugosum contrahit usque latus.

Commixtam excipiunt sinuosa hinc ilia massam,

Quam properat flavâ tingere bile jecur.

Tum sese fæces almo fecernere chylo,

Lactea dum niveo flumine vasa tument.

Inde cibo nova corrupto fit forma, micatque

Purpureus venâ jam saliente cruor.

An Effectus requirat Agentem sibi proportionatum? Affr.

* **C**apta, per hostiles volitans, Cassandra, Mycenæ,
Dira hæc præfago pectore rupta movet.

En! secum furiale agmen per limina Atridæ

Ebrius humano sanguine Comus agit.

Aspice, ut obscænis rorescunt mœnia guttis;

Perque domum tumuli funditur acer odor!

Fatalis nunc hora subit: nunc sæva leonem

Insequitur fœdo juncta læna lupo.

Ulti jam Trojæ cineres. Jam Tartara adire

Quid moror, & veteri gaudia ferre patri?

At vos, incesti, vos & mihi vana minantes

Vulnera, sæva premet vindicis ira Jovis.

An Natura intendat Finem? Affr.

Fertur in Ægyptum montano gurgite Nilus,
Effusoque humilem flumine sternit agrum.

Hinc gravidâ incultus flavescit campus aristâ,

Et sub vere premit stridula plaustra seges.

Lasciva hinc foetus fundunt armenta gemellos:

Fertilis hinc triplici prole tumescit ovis.

At non Ægypti, tepidis de nubibus actus,

Arentem vernus temperat imber humum:

Non hîc, muscofo faliens de pumice, sparsum

Interrupta cavâ valle nitescit aqua,

Non

Non hîc umbrosi prisco sub Robore fontes;

Aut pendens pronò cærula filva jugo.

Cuique parens Natura dedit sua gaudia terræ,

Et data cuique suis temperat æqua malis.

An Ars sit perfectior Natura? Negr.

A Spice, cæruleas ut tranat nautilus undas,
 Ut tutum impavidus per freta sulcat iter!

In morem remi crebro pede verberat æquor,

Exiguam impellens alterutrinque ratem.

Membranamque aperit, quoties favet Aufter eunti,

Impleat ut parvos aura secunda finus:

At cum sævit hyems, cum præceps volvitur imber,

Contrahit in malum carbasa laxa brevem.

Artem utcunque suam jactet fabricator Epeüs,

Ecquando furget pulchrior ulla ratis?

An

An omne Corpus habeat suum Ubi? Affr.

AD tumulum ducis extincti sic funebre carmen
Orsa est incultis virgo Peruva modis.

Quid juvat indomitos flexisse ad verbera tigres,
Vicisse in mediis quid Crocodilon aquis?

En jacet extincto resolutus lumine truncus!

En premis egelidam nudus, inermis, humum!

At non talis eras sacri inter læta triumphi,

Inter virginei cymbala læta chori.

Nunc felix nubes suprà, Solisque parentis

Ad solium, æternas umbra potire domos.

Te verò abrepto, tua gens hæc sacra parentum

Busta, atque assuetum linquet inulta nemus.

Quin ferte enerves arcus, fractasque sagittas,

Et quæ Cantabro tela cruore rubent.

Ferte etiam varias, capitis gestamina, plumas,

Et raptum à fulvo ferte leone decus.

Nunc

Nunc te terra tuis condat lustrata triumphis:

Dignior haud cineres ulla tenere tuos.

An Caelum agat in Inferiora? Affr.

P Orrigit angusto conclusos limite fines
Bermuda, occidui fluctibus acta maris.

Diffusum hinc ridet coeli per cœrula lumen,

Halantesque tegit purior æther agros.

Hinc tepidi sub vere imbres, & vespere primo

Æstivum relevans aura marina jubar.

Hinc viridi in ramo flavescent aurea mala,

Apricisque jugis citreus halat odor.

Hinc morbis illæsa salus, longusque nepotum

Ordo longævum stat veneratus avum.

Ne doleas, Bermuda, arcto quod clauderis orbe;

Nescit delicias Florida lata pares.

An

An Idem semper agat Idem? Affr.

ARmatas inter Genuensi in littore turmas
Hæc fundit senior fervida vota Ligur.
Huc age, Libertas, steriles seu fortè per Alpes,
Sive per Arctoas, Diva, vagare nives:
Seu colis Adriaco surgentes gurgite turres,
Lætior aut Britonum regia sceptrâ tenes.
Seu chari quondam Tiberis miserata revisis
Ripam, & Tarpeiâ mœsta sub arce jaces.
Huc adsis, Dea bellipotens, pia vota fecundans,
Et firmes animis pectora fida novis:
Lumine si placido nascentem videris urbem,
Et maris ad curvos moenia ducta sinus.
Tu faveas; si jura piè tua sacra tuemur.
Vivere sic nostros, sic periisse juvat.

*An Diversa possint esse in eodem Sub-
jecto? Affr.*

Ingenio facili, solers, & ad omnia natus,
Cliniades mores induit usque novos.

Idem omnes vitiis superat, virtutibus idem,
Naturâ varius, dissimilisque fui.

Thracas apud genio indulget, noctesque trahentem
Lætitiâ & cyathis occupat orta dies.

Palladis exercentem artes mirantur Athenæ,
Eloquio præstans os, patriosque sales.

Regia sed magni tetigit simul atria Persæ,
Perfusus nitidas splendet odore comas.

Eurotæ ad ripam nemo patientior æstûs,
Fortior aut gelido mergere membra lacu.

Dum varias sumit formas, non dedecet ulla;
Dum tot personas, singula visa sua est.

An omnis Actio proveniat a Forma? Affr.

DAphne dura, mane, fessus conclamat Apollo:
Qui sequitur, nescis, dura puella, mane.

Me penes herbarum vires, ufusque medendi:

Quæ fuerant, nobis, quæque futura, patent.

Me duce, dispositis junguntur carmina nervis:

Mœnia sunt nostræ structa canore lyræ.

Hæc, Phœbe, incassum jactas; tua sistere nympham

Nec cithara optatam, nec medicina potest.

Dic flavos crines, dic aptos lusibus annos,

Qui vigor in membris, qualis in ore color.

Mitte animi dotes; modò formam ostende venustam,

Curret in amplexus nympa proterva tuos.

An omne Corpus componatur? Affr.

ORnamenta Chloës, quæ nec Cytherea recuset,
A variis mundi sunt repetenda plagis.

Dat collo Eöum gemmata monilia littus,

Et foveat Armenius mus, decoratque sinum.

Delicias habilis folers dat Sina flabelli,

Quo latebras læsus gaudet habere pudor.

Mittit Arabs varios ramo de divite odores,

Pectinis & purum sufficit Afer ebur.

Serica contextit pretioso flamine Tuscus,

Et limbos Batavûm, sedula turba, nurus.

Mercator vastum ter circumnavigat orbem,

Ut proprio ornatu splendeat una Chloë.

An Anima sit ex Traduce? Negr.

Aduce Pellæo procerum cum quæreret ordo,
Cui sua jam moriens sceptrum tenenda daret;

Nolo, ait, hæredem vel magnâ ex stirpe Philippi,
 Sanguine vel nostro nobiliore satum.
 Stemmata de quocunque oritur dignissimus, ille,
 Ille habeat nostrâ regna subacta manu.
 Non semper natos ornavit patria virtus,
 Nec fortes similes progenuère fui.
 Debeat ora licèt soboles, formamque parenti,
 Vis divina Animæ de Jove missa venit.

An Luna sit habitabilis? Affr.

* **E**ST locus, ætheriis ubi Cynthia præsidet oris,
 Perdita quâ terris cuncta repôsta manent:
 Quot spe præcipiunt famæ monumenta Poëtæ,
 Et vino impensi, carminibusque dies.
 Hic fictus pudor, & perjuria mille Corinnæ,
 Ereptusque latet virginitatis honos.
 Hæc juxtâ tristes gemitus, lamenta, precesque,
 Et quot fuspitant irrita vota proci.

* Rape of the Lock. Canto. 5.

Blanditiæ scorti; promissa potentis amici;

Raraque pro vetulo lacryma fusa viro.

Nemo prius vacuum tibi, Cynthia, dixerit orbem,

Quàm cesset noster desipuisse globus.

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

HUC, ô Cecropidum pubes, dux Atticus infit,
In Medum instructas huc agitate rates.

Aspicite, ut pulchro Salaminis littore supplex

Ad tumulum Ajacis parva propago sedet.

En! vos aspectant sponsæ, signataque multo

Vulnere monstrantes pectora nuda fenes.

Aspicite, ut longè disjectas inter Athenas

Fumo mista nigro flamma corusca rubet.

Hæc impunè ferent? nec mentes diruta tangent

Delubra, & veterum busta revulsa patrum?

Ne

Ne vos Phœnicum tot murice fulgida vela,

Nec Nilo emissus terreat ordo ratum.

Iidem nunc animi nobis, eademque Deorum

Numina, quos Marathon sensit adesse, tegunt.

An Ars sit perfectior Natura? Neg^r.

ARcum humeris Indus patrio de monte recisum
Fert gradiens, armant aspera tela manum.

Defessus temerè se sternit in hospite ripâ,

Defilit herbofo quâ levis unda jugo.

Decutit esuriens incultis mora rubetis,

Arentemque levat devia lympha sitim.

Gaudet, versicolor telo seu sternitur ales,

Pennarum ut decoret lucidus ordo caput :

Seu parvis donum, rediens sub vespere, natis

Implumes celsâ à rupe refert aquilas.

Tum nemus umbrosum, riguoque recentia musco

Prata, & quâ placidi murmuris aura, colit :

Antra

Antra tegunt vivo pendentia pumice, &, aureis

Quos pingit calthis Flora benigna, tori.

Hæc habet Indus inops: melius non auferet esca

Lauta famem, nec sic regia tecta nitent.

*An eadem Causa producat diversos Ef-
fectus? Affr.*

O Quàm dissimiles Henricus sumere formas
Cogitur, amplexus dum petit, Emma, tuos!

In nemus ire parat, latebrosoque faxe pererrans

Audax fetigerum virgo moratur aprum?

Ille plagas, latoque tenet venabula ferro,

Horrenti impatiens cominus ire feræ.

Sive juvet volucres agitare per aëra cursu,

Prædonem Henrici dextera portat avem.

Mox notam fucco faciem perfusus olivæ,

Sortilegus dominæ consulit erro manum.

Jam

Jam pastor suavi modulatur arundine carmen:

Emma avidâ molles combibit aure fonos.

Nympha dat una tibi varias, Henrice, figuras;

Tot docuit fraudes ingeniosus amor.

*An ejusdem Effectus plures sint Cau-
sæ? Affr.*

EUropæ Lodoïx meditatus vincla, secundo
Marte per hostiles moverat arma plagas:

Hinc vocem intendens Boilæi Mufa, superbo

Victori palmas officiosa parat.

Mox ubi, mutatis vicibus, Fortuna recedat,

Galliaque ingenti clade cruenta gemit,

Vatis idem renovatur opus; qui carmine grandi

Borbonio laurum nectit, ut antè, duci.

O felix Princeps, talem fortite Camœnam,

Quæ tibi perpetuam vovit amica chelyn!

Nil refert, bello quid agat tua dextera; victum,
Victoremve idem te comitatur honos.

An Natura aliquid agat frustra? Neg^r.

QUà croceo dives curvatur pondere ramus,
Pomaque maturo plena sapore tument,
Aspicias, ut limax Pomonæ invisus oberrat,
Ut sensim exudat lentus ab ore liquor!
Viscosos videas à tergo albescere tractus,
Quâcunque hortorum pestis inulta venit.
Quà tamen apparent furti vestigia, furem
Carpere sollicitâ fit tibi cura manu.
Hic tibi decocto succos humore salubres
Sufficit, & lenis perferet haustus opem:
Sive minutatim incipiat putrescere pulmo,
Seu miserum quatiat tussis anhela latus.
Define Naturam vanis onerare querelis,
Pernicies frugum fit medicina viris.

Q

An

An Locus conveniat Locato? Affr.

Indus amans, gradiens in margine littoris, inquit:

Dic age, Piscator, quâ mea sponsa latet.

Dic age, nam notu facilis; rectissima cervix,

Lævior & conchâ versicolore finus.

Chara, veni: quid te salientes figere pisces,

Aëriæve juvat tela parare grui?

Hic vespertinæ furgunt de fluctibus auræ,

Et cava pulsantis littora murmur aquæ.

Huc tandem properes, ubi nusquam tincta veneno

Spicula de latebris Indicus hostis agit.

His nunquam è scopulis sævorum classis Iberûm

Ad Zephyrum albentes pandere visa finus.

Sed tutæ sedes, hederisque virentia faxa,

Antraque connubiis dulcibus apta vocant.

*An plures Formæ subordinatæ possint
esse in eodem Subiecto? Affr.*

O Ccidua Hesperidas felices quâ lavat unda,
Elato ad cœlum stat Teneriffa jugo.

Hîc cineres inter, præruptaque viscera montis,

Ambustos aperit dira caverna specus.

Subtùs hyems, sævæque æterno frigore rupes,

Nimbofufque Aquilo, perpetuæque nives.

Hinc atque hinc, sparsim repens per lævia faxa,

Limpida clivosis defilit unda jugis.

Acclives pendent laurus, & plurima circum

Coniferum pinus projicit atra caput.

Hîc frondosa rubet turgenti pampinus uvâ,

Canaque vivaces pandit oliva comas.

Hîc & odoratæ veniunt feliciùs herbæ,

Submissosque tegit lætior æther agros.

Ætheris atque foli quas dat Natura per orbem,
Præstat diversas tot Teneriffa vices.

An Idem semper agat Idem? Affr.

* **G**ermanos inter veteres hâc lege puellæ
Munera, cui vellet nubere, mittit amans;
Ne sint, quæ tangant studium muliebri decoris,
Et quorum insinuet mollia corda nitor.
Ergò nefas auro discretam mittere pallam,
Aut gemmæ ambigûa luce micantis opes.
Mittitur, indomito qui frænum mordeat ore,
Nec metuat sævi murmura martis, equus:
Mittuntur scabrosa hostili sanguine tela,
Et cassis patrio pro lare fucta geri.
Bellica gens utcunque leves sectetur amoris
Delicias, studium martis abesse nequit.

* Vide Tacitum de moribus Germanorum.

*An ex Effectibus inferri possit Cau-
sa? Aff^r.*

JActatus jampridem alto, procul omnibus oris,
Columbus solum per mare fulcat iter.

At tandem volucres sparsum apparere marinæ,

Squamigerique greges agglomerare rati.

Occurrunt algæque, & vecta recentibus ulvis

Ostrea, de latebris turbine rapta cavis.

Quin & ramorum circum muscosa natare

Fragmina, & in viridi vimine bacca rubens.

Indè minutatim pelagus mutare colorem,

Et mulcere ferum mitior aura salum.

Coerulus extremo apparet procul æthere tractus,

Seu nebulæ, incertum, seu nemorosa juga.

Tandem sub noctem, tremuli trans æquora ponti,

Visa è littoreâ fulgere tæda casâ.

Pande

Pande sinus, Columbe; hæc tot fœlicia signa

Mox Aurora tibi craftina firma dabit.

*An quicquid movetur moveatur ab
alio? Affr.*

* **H**UC age, Thyas ait solennibus excita sacris,
Huc, præcincte hederis tempora, Bacche,
[veni.
Ire juvat tecum deferta per ardua, lætus

Clamor ubi, & Cybeles tympana rauca vocant:

Tecum nocte choros agitare, facesque coruscas

Quassantem solum pervolitare nemus.

Quam libet ô thyrsis scopulos pulsare, cavâque

Rupe erumpenti lacte levare sitim!

Aut tenero mammas hædo præbere tumentes,

Aut villosa sinu membra fovere lupi!

Tecum adero, seu nocturnus clamore Cithæron,

Seu Nyssa impuris non adeunda juvat:

* Vide Bacchas Euripidis.

Seu Cypri myrteta inter viridantia ludis,
 Seu Tmoli multo per juga flava croco.
 Fida comes, quacunque vocas, te, maxime Divûm,
 Te solum toto pectore, Bacche, sequar.

An Natura intendat Finem? Affr.

Albentem attendent Boreali in littore muscum
 Cervorum, fusi cana per arva, greges.
 Hos domitâ cervice docet ferre effeda Lappo,
 Et concreta levi radere stagna jugo.
 Quinetiam cervinâ insternit pelle cubile,
 Fumofæve operit virgea tecta casæ.
 Telum armans cornu lucentem in flumine piscem,
 Pascentemve cavo margine figit avem.
 Carne onerat mensas, aut mulgens ubera fesso
 Vespertina parat pocula sponfa viro.
 Quid si non pecudum varia agmina montibus errant,
 Cum tantas cervus sufficit unus opes?

An

An Natura sit perfectior Arte? Affr.

Solers Niliacus gallinae detrahit ova,
Clausaque fornaci fervidiore foveat.
Mox tenui enitens prorumpit tegmine foetus,
Flavaque foecundis exerit ora focus.
Sensim turgescunt artus, lanugine molli
Induitur pectus, totaque prodit avis.
Attamen haud patriis variata coloribus ala,
Nec vivax rutili verticis ardet apex.
Nullus amor laudum tangit, neque gloria pugnae,
Nec lentum arguto provocat ore diem.
Ut soboles referat formamque, animumque parentis,
Vi propria in lucem proferat ipsa parens.

An Alteratio sit Motus continuus? Affr.

Vindforias Lodona inter pulcherrima nymphas
Capripedem fugit per loca sola Deum.

Per

Per juga, per valles, saltusque feruntur anhelī,

Ille Cupidineis ignibus, illa metu.

Ut nymphæ collum perflavit amator, & ore

Dividit undantes jam propiore comas;

Exorat dominam confecta labore Dianam,

Et sensim in tenues lapsa fefellit aquas.

Fit fluvius; veteris sed non oblita periculi

Perpetuū queritur, perpetuūque fugit.

*An Imago in mente conveniat cum Ob-
jecto extra mentem? Affr.*

MAcbethes antro attonitus succedit opaco;
Dum tacito errabat conscia luna polo.

Panduntur fauces horrendæ, ubi luce malignâ

Nigralem lustrat lurida flamma domum.

Atrum Tartareâ farragine spumat ahenum:

Circum agitant tristes agmina fœda choros.

R

Hic

Hic strigis immergunt laniatos dentibus artus,

Crudaque de vivo viscera rapta lupo,

Feralis taxi succos, foetæque medullam

Tigridis, & tumulis eruta membra cavis.

Jamque canes ululant inferni, & crebra per umbras

Funeream gradiens ducit Imago stolam.

Continuò mens ægrum agitat labefacta tyrannum,

Quassaque correpunt ossa pavore novo.

His tamen effervet; frustra terretis, inanes

Vos furia, nisi quòd sævior intus agat.

An omne Corpus componatur? Affr.

A Scraïs assuetæ umbris cecinere Camoænæ,
Fœmina quo fuerit facta labore Deûm.

Lacteolos, Vulcane, finus, faciemque venustam

Fingis, & artificii membra decora manu.

Accessit Veneris donum peramabile, mentem

Sæpe etiam cauto furripuisse potens.

At

At Charites multâ posuere monilia curâ,

Sollicitæ, ut deceat pendulus aure lapis.

Blanditiæ molles aderant, & lenia verba

Mercurii dono, flexanimusque lepos.

Nec mirum est miserum cepisse Epimethea nympham,

Quæ tot diversos rettulit una Deos.

An detur Diminutio in rebus? Affr.

ANtiquas Godvini arces, & tristia regna,

Fluctibus infanis æquora sæva premunt.

Attamen hîc ratibus descendens maximus olim

Julius, hoc ingens littore Saxo stetit.

Nunc fundo sylvæ ingentes volvuntur in imo,

Et tenero quondam gramine lætus ager.

Per stratas errat turres gens humida ponti,

Fœtaque se magno murmure monstra ferunt.

Fragmina malorum summæ illiduntur arenæ,

Atque inter laceros transtra soluta sinus.

Præruptâ mergi de puppe cadavera lustrant,

Et circum pelagi plurima stridet avis.

Littora ne stupeas tali divulsa ruinâ;

Dextra eadem potuit mergere cuncta mari.

An Aer sit Soni vehiculum? Affr.

CUM Zephyrorum omnis residet sub vespere flatus,
Lento descendit marmore cymba levis.

Sternitur unda filens latè; sola æquore toto

Lenia prolabens murmura prora ciet.

Verùm ubi jam facili per rivos flamine ventus

Aspirat, laxos cum quatit aura sinus;

Campanæ tunc audiri vario ordine pulsæ,

Et multæ umbroso in littore carmen avis,

Mugitus taurorum, & tintinnabula, collo

Quæ suspensa aries propter ovile quatit.

Hos fractos longè sonitus, hæc murmura cæca

Aura vehit; cesset flatus, & illa silent.

An

An Effectus requirat Agentem proportionatum? Affr.

QUà tristes umbræ, nigroque horrenda recessu,
 Immane in præceps longa caverna patet;
 Ferratos thalamos, sævam Discordia sedem,
 Arma superfidens, flebilis intus habet.
 Confusi hinc strepitus, hinc illætabile murmur,
 Armorum clangor, vinc'laque tracta sonant.
 In muris antiqua Tyros, & regia Memphis,
 Sacra Salem, & fummo à culmine Roma ruens.
 Hîc transversa tuens, & lentâ tabe peresa
 Invidia, & cauto lumine Cura vigil.
 Pallidus hîc Horror; Rabies; Terrorque; Tremor-
 Iraque, turbati Numinis atra comes. [que;
 Ipsa haud ediderit tantas Discordia strages,
 Sæviret tali nî comitata manu.

An

An omnia habeant determinatam Activitatis suæ Sphæram? Affr.

Maximus ad cœlum latè se attollit Olympus,
Vertice centeno, sylva tremenda Jovis.

Mænalia ludunt lascivi in culmine Fauni,

Sylvanique strepunt tympana rauca patris.

Floribus at centum variis aspirat Hymettus,

Quem chorus Aonidum, quem Venus alma colit.

Informis glacie æternâ stat pinifer Atlas;

Myrteaque Idalio vertice sylva viret.

Quisque licèt laudis fumat sibi præmia, fumit

Diversæ laudis præmia quisque sibi.

An omne Corpus habeat suum Ubi? Affr.

Dissimilis vita est nymphis, animusque Britannis:
Eligit hæc, totâ mente quod illa fugit.

Quàm

Quàm dilecta urbs est, quàm rus inamabile, clamat

Pulchra Chloë, nitidis follicitata procis!

Italus ut suavi demulcet voce theatrum;

Ut redeunt certâ gaudia mille vice!

Interea formosa Lyce, quàm dulcia patris

Prædia, ait! mihi fit ruris amœna quies.

Ut juvat agrorum prospectus, & aura salubris,

Speluncæ, vivus fons, tacitumque nemus!

Ambæ felices! fin fedes utraque mutet,

Exul rure Chloë est, exul in urbe Lyce.

An Natura aliquid agat frustra? Neg^r.

ALtos cum metuas, anser, tentare volatus,
Cur tibi tot plumis ala superba tumet?

Scilicet hâc rectâ metam petit acta sagitta;

Hâc instructa lares sedula verrit anus.

Sufficit hæc chordis plectrum vocale canoris;

Hinc nitet artifici picta tabella stylo.

Hinc

Hinc quoque victuris mandantur carmina chartis:

Vati Phœbeüs nec magè gratus olor.

Quis putet alarum tibi pondus inutile, tantum

Queis debent artes, spicula, fila, lares?

An Idem semper agat Idem? Affr.

Defuncti heroës ludos in valle repôsti
Elyfiâ, vivi quos coluere, colunt.

Pelides solito certamine gaudet & armis:

Automedon celeres curribus aptat equos.

Se Stygiis miratur adhuc Narcissus in undis:

Infestum catulis urget Adonis aprum.

Defiluit celsâ quamvis de Leucade Sappho,

Defunctam æterno vulnere torquet amor.

Nequicquam abscindunt mortalia stamina Parcæ;

Non fati, extincto corpore, jura valent.

Post mortem crudelis amor comitatur amantem:

Quæque heros vivus fecerat, umbra facit.

An

An Privatio sit Principium? Affr.

EXtinctæ aspiciens molem testudinis Hermes,
Hæc, inquit, nostræ sentiet artis opem.

Continuò summum testæ Deus abstulit orbem,

Quò reddat faciles aura recepta fonos:

Extenditque supèr septem certo ordine fila

Aurea, per justos continuata gradus.

Sic, fama est, blandi perfectam munere Divi

Graii acceperunt, Romulidæque, lyram.

Nescio quid possit tua virga potentiùs, Hermes,

Cum fit de muto pisce canora chelys.

An aliquid Violentum sit Diuturnum? Negr.

* **W**Olseius fractis opibus, titulisque caducis,
Hæc solo secum pectore verba ciet.

* Vide Shakespear fab. Henricum 8vum.

Umbra, vale, fugitiva! mihi malè credita, longùm,
 Famæ atque imperii futilis umbra, vale!
 Hæc hominum vita est: — Spes primùm lactat inanis,
 Et miseros pergit fallere quisque dies.
 Veris ad ingressum ceu flos de semine surgit,
 Cras trudit nitidum plurima gemma caput:
 Quin nunc aspicias perfectum robore florem,
 Gaudet & albentes pandere sole sinus:
 At mox, correptus glacialis frigore venti,
 Sternitur in patriâ dilaceratus humo.
 Discite, felices, subito diffidere honori;
 Una dies dederat, nec minùs una rapit.

An Omnia ruant in pejus? Affr.

Tollit ubi spissas venerabile culmen in auras
 Rufi perpetuis litibus aula strépens;
 Hanc propè caufidicis fessis dedit otia (Coelum
 Vulgò dicta) domus, nectareosque scyphos.

Purga-

Purgatori illuc, illic Orci atria tosto

De bove conditas explicuere dapes.

Attamen imminuit quid non damnosa vetustas?

Nunc tantum superest de tribus una domus.

Et Coeli desunt, & Purgatoria tecta;

Et jam caufidicis sola Gehenna patet.

An Omne Corpus componatur? Affr.

QUam variam in pugnas armat Germania pubem,
Cornua ut Austriacum praecinuere ducem!

Multa cohors circum, quos Mulda emisit & Albis,

Qua Boiùm nitidos Praga coronat agros.

Quique colunt arces Eburi, atque allisa Moravo

Moenia; qui turre, culta Vienna, tuas.

Qui faxis latuere tuis, salebrofa Croatis,

Et quos Illyrici nutriit ora finis.

Hispidus hic humeros, fulvoque umbrata galero

Tempora, Pannonico Sclavus inhorret equo.

Quid, Lodovice, tuos agis in certamina Gallos,
Cum variæ Auftriacum tot comitantur opes?

An detur Antipathia? Affr.

Filla lyræ Eumolpus vulpis parat ilia; terret
Sed lyra tacta feras, aligerosque greges.

Gallus avis quanquam sit Martis bellica, vulpis

Non oblita fugit bellica Martis avis.

Impatiens cantûs abdit se dama latebris,

Et per aperta tremens avolat arva lepus.

Quin tandem invisæ parcas, Eumolpe, Camœnæ;

Non hæc conveniunt dissona fila lyræ.

Ilia dum vulpis pulsas, licet Orpheus vincas,

Nullæ plectra feræ, nulla sequetur avis.

*An detur Fortuna & Casus in re-
bus? Neg^r.*

Umbrosi latere in collis, quæ fertilis herba
Spargitur æternis roribus, antra patent.
Faucibus in primis folia en! incultus acanthus
Explicat, & violæ læta propago rudis.
Intus prorumpens liquidâ fons murmurat undâ,
Quem circùm effingunt marmora viva toros.
Per muros algis corallia mista marinis,
Multaque felici ex ordine concha nitens;
Quæque, rosæ similis, dubio suffusa rubore,
Quæque velut puro lumine candet ebur.
Has inter viridi surgunt faxa illita musco,
Serpentesque hederæ flexile vimen agunt.
Non talis cæco debetur gratia casu;
Non hoc fortunæ lusus, at artis opus.

An

An Natura agat frustra? Neg^r.

Diagoras, vano clatus corda impia fastu,
 Naturæ infano scommate damnat opus.
 Cur, ait, immenso quercus se robore tollit?
 Glandis ut exiguæ sustineatur onus.
 Nunc humilis libeat molem lustrare peponis,
 Ingens ut fructus vimina lenta gravet.
 Aptius ista decent immania pondera quercum,
 Aptius & glandem ramulus iste gerat.
 Dormiit at posthac quercûs dum fortè sub umbrâ,
 Excussus glandis verbere somnus abit.
 Do, Natura, manus: istâ de stirpe pepone
 Lapso, esset nobis ultimus ille sopor.

An omnis Actio proveniat a Forma? Aff^r.

Longâ induta stolâ, veloque abscondita, Phryne
 Stabat Cecropio conspicienda foro.

Eloquii

Eloquii Rhetor varias exercuit artes,
 Nequicquam tentans flectere corda fenum.
 Cùm, qui præpetibus circum volitaverat alis,
 Vestem de collo furripiebat Amor.
 Turba stupet teretesque sinus, collumque decorum,
 Oraque, & æstivis æmula labra rosis.
 Ipse etiam Judex, vultuque & vocibus hærens,
 Exhibet attonitos, ceu reus ipse, metus.
 Quod non flexanimæ divina potentia linguæ,
 Subsidium vinci nescia forma dedit.

An Natura sit perfectior Arte? Affr.

Vinforiæ en fedes amplas, montisque superbi,
 Quod rura aspectat desupèr ampla, jugum!
 Stant altæ circum sylvæ; quas inter amœnum
 Flumen agens, Musis sacra Lodona, nites.
 Hinc clivi apparent virides, vallesque beatæ,
 Quas formosa Ceres, Floraque mitis amant.

Hic

Hic gregibus campi albentes, atque æquor apertum,
 Oppidaque, & sparsæ læta per arva casæ.
 In medio Thamesis, dum longis flexibus errat,
 Sub molli tacitum margine radit iter.
 At procùl obscuri montes, urbesque remotæ,
 Nimbofi tractus, cœruleumque nemus.
 Quis fuci nitor egregius, calamique potestas,
 Quantum Naturæ dædala dextra, valet!

---

*An quicquid sit in Intellectu intret per
 Sensus? Affr.*

* **S**Uspensam sermone tenet matrona coronam,
 Exiguo hybernus dum micat igne focus.
 Pharmaca quid medicata valent, quid carmina, narrat,
 Quid faciat magicâ saga potenter ope:
 Quid noctis secum umbra ferat, quæ conscia cura
 Evocet è tumulis ossa sepulta cavis.

• Vide Poëma, cui argumentum,
 The pleasures of the Imagination.

Ad-

Adstantes memorat manes, tractasque catenas,
 Signaque, quæ letho jam veniente monent.
 Quisque sibi exangues fingens assistere formas,
 Accedit propior jam propiorque foco.
 Tum quoque luridiùs visa est pallere lucerna,
 Atque umbrâ sensim nox graviore tegi.
 Sedem adèd mentis, quodcunque acceperit auris,
 Permeat, & formas elicit indè pares.

---

*An Quicquid recipitur ad modum Re-
 cipientis recipiatur? Affr.*

Nigrantes umbras inter, longosque recessus,
 Moeniaque antiquâ Relligione sacra,
 Victu infelici miserè, fletuque perenni,
 Vestalis vitæ tædia longa trahit.
 Illam non picto ventosa superbia cultu,
 Illam non lento vulnere tangit amor.

T

Nunc

Nunc moeret gelidam meditans acclinis in urnam,

Dum lampas dubio lumine fera micat.

Nunc hymnos celebrans divino carmine fervet,

Aut tremulo mullans concipit ore preces,

Huic tamen exoritur, sola inter claustra, voluptas,

Cui non sufficiunt regia tecta parem.

An detur Augmentatio in rebus? Affr.

Romulus exiguam muro complectitur arcem,
Agrestique oritur sub duce Roma rudis.

Jura dedit, mitesque Numæ sapientia leges,

Instituitque pio thure litare Deis.

Proximus huic Tullus varios belli expedit usus,

Et quæ militiæ tela, quis ordo, docet.

Inde Ancus fines ad Tibridis ostia profert,

Florentesque novis artibus auget opes.

Sunt Prisci trabes; fasces; currusque; Curulesque;

Et Servi censûs non levis extat honos.

Mox

Mox didicit pulchros pro libertate labores

Plebs experta tuum, sæve Superbe, jugum.

Hicce ex principiis, atque hâc ab origine ducta,

Res hominum imperio maxima Roma regit.

An Idem semper agat Idem? Aff.

TRoïca dum fessæ linquebant arva carinæ,
* Iliadum tali littora voce sonant.

Dicite vos, ponti quæ coerulea verritis, auræ,

Quo miseram sistent flamina vestra loco?

Num juga Taygeti visam bacchata nivalis,

Quà celebrat festos Dorica nympha choros?

Seu lavat Ilissus sacram quà Palladis urbem,

Tectaue, quæ Charites, Pieridesque colunt?

Tum cogar telæ Thesæa intexere facta,

Et pallam artifici pingere ferva manu.

Heu! patriam, heu Trojam incensam! non hæc tua
[tristis

Ex oculis unquam cedit imago meis.

* Vide Euripid. Hecubam.

Quæ me cunque agitat fortuna, hos usque dolores,
Hos certum est ægrâ voce iterare sonos.

---

*An Imago rei in mente conveniat cum
Objecto extra mentem? Affr.*

* **C**Antu fallit iter rediens sub vespere messor,
Cum positâ in tergum falce remisit opus.
Immemor anteaçti curarum, operisque diei,
It lento vacuus læta per arva pede:
Occiduo fervent cum nubes sole coruscæ,
Et declive rubet per juga summa jubar:
Cum dempto tardè incedit bos fessus aratro,
Et circumvolitat stridula hirundo lacus.
Summo agnæ errantes balant de culmine montis,
Jam grege confestim se referente domum.
Omnia læta nitent circùm, mentemque tuentis
Plurima ruricolæ pacis imago subit.

* Vide Poëma prædict.

Pleasures of the Imagination.

Felix,

Felix, cui certo redeunt sua gaudia cursu,
Tranquilli quoties vesperis hora venit!

An Bruta cogitent? Affr.

JAM senior, fractusque annis, nec cognitus ulli,
Dulichius repetit regia tecta pater.
Hunc canis agnovit longo post tempore visum,
Nec veterem celat turpis amictus herum.
Novit, &, ut potuit, testatur gaudia, at ægrè
Officium præstant languida membra pium.
Vix, titubante gradu, coràm se sternit Ulyssè,
Et moriens memori lambit amore pedes.
Filius haud patrem, haud conjux dilecta maritum
Noverat, at novit certior Argus herum.

An detur Ignis Elementaris? Affr.

QUÆ molem hanc agit, vitreus dum vertitur
Ignea quæ informat vis, agilisque calor!
[orbis,

Prote-

Protenùs at sentit, de vitro penfile ferrum

Audeat admotâ qui tetigisse manu.

Flamma levi tactu crines & tempora lambit,

Stringit & insolitus torpida membra dolor.

Nunc per tota volat laquearia cærulus ignis,

Fluctuat aut tremulâ cuspide purus apex.

Tum liquido insinuat per plexa foramina lapsu;

Tum summa offundit corpora luce vagâ.

Mirificas vires haud feciùs unda fatetur,

Emicat & gelido percita flamma lacu.

Ignem Elementarem faciles concedite tandem,

Cum sensim mediis eliciatur aquis.

An omne Corpus habeat suum Ubi? Affr.

* **P** Riscorum studio vatùm celebrata fideli,
Oceani fines insula sacra tenet:

Vestit ubi halantes campos innubilus æther,

Et placida æstivum temperat aura jubar.

* Pind. Ol. 3.

Tum

Tum flavo auricomi pubescunt vimine rami,

Et nitet in vitreis dives arena vadis.

Heroum hîc, viridi musco stillantibus antris,

Securos agitat sacra propago dies.

Hos inter lucos ingens spatatur Achilles,

Has ripas atrox umbra Catonis obit.

Hîc Brutus virtuti habitum lætatur honorem,

Hîc spes ingentes non cecidisse Plato.

Longè aliæ sceleri fedes; his flagra, catenæque,

His Furiale agmen, Cerbereæque minæ.

Vita licèt variis agat hæc infana procellis,

Mors dat cuique suos, arbitra fida, locos.

F I N I S.

MC

131

THE

OF

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

THE

Index Lemmatum.

An Aer sit soni Vehiculum? <i>Affr.</i>	P.25.52.132.
Agentia habeant determinatam sphæram Activitatis? <i>Affr.</i>	9.
Agens assimilet sibi Patiens? <i>Affr.</i>	82.
Agens sit & Patiens simul? <i>Affr.</i>	83.
Aliquid violentum sit diuturnum? <i>Negr.</i>	51.78.92.137.
Alteratio sit motus continuus? <i>Affr.</i>	128.
Anima sit ex Traduce? <i>Negr.</i>	62.115.
Ars sit perfectior Natura? <i>Negr.</i>	89.109.118.
Ars sit perfectior Natura? <i>Affr.</i>	45.
Ars imitetur Naturam? <i>Affr.</i>	60.
An Bruta sentiant? <i>Affr.</i>	47.
Bruta per instinctum opera perficiant? <i>Affr.</i>	98.
Bruta cogitent? <i>Affr.</i>	149.
An Contraria se mutuo expellant? <i>Affr.</i>	2.50.
Contraria possint esse in eodem Subjecto? <i>Negr.</i>	38.
Cœlum agat in Animum? <i>Negr.</i>	8.53.
Cœlum agat in Inferiora? <i>Affr.</i>	21.33.111.
Corruptio unius sit Generatio alterius? <i>Affr.</i>	29.106.
Corruptio sit rebus naturalis? <i>Affr.</i>	46.81.
An duo Corpora possint esse simul in eodem loco? <i>Negr.</i>	60.
diversa possint esse in eodem Subjecto? <i>Affr.</i>	113.
detur Actio in distans? <i>Negr.</i>	61.
detur Antiperistasis? <i>Affr.</i>	101.
detur Antipathia? <i>Affr.</i>	140.
detur Sympathia? <i>Affr.</i>	34.44.
dentur Sympathia & Antipathia? <i>Affr.</i>	22.
detur augmentatio in rebus? <i>Affr.</i>	146.
detur Diminutio in rebus? <i>Affr.</i>	131.
detur Circulatio succi in plantis? <i>Negr.</i>	56.
detur Fortuna & Casus in rebus? <i>Negr.</i>	141.
detur in rerum natura absoluta Quies? <i>Negr.</i>	103.
detur Ignis Elementaris? <i>Affr.</i>	149.
An ejusdem Effectus plures sint Causæ? <i>Affr.</i>	5.65.120.
eadem Causa semper producat eundem Effectum? <i>Affr.</i>	32.

An eadem Causa producat diversos Effectus?	<i>Affr.</i>	119.
Effectus requirat Agentem proportionatum?	<i>Affr.</i>	10.15.
		24.48.58.67.76.97.107.117.133.
ex Effectibus inferri possit Causa?	<i>Affr.</i>	125.
Elementa maneat in mixto?	<i>Affr.</i>	77.
Essentiæ rerum sint æternæ?	<i>Affr.</i>	39.64.
An Fontes trahant originem ex Vaporibus?	<i>Affr.</i>	11.
Forma sit Causa?	<i>Affr.</i>	21.
An Idem semper agat Idem?	<i>Affr.</i>	13.27.37.57.68.79.90.104.
		112.124.136.147.
Idem sit causa Diversorum?	<i>Affr.</i>	17.64.75.85.105.
Imago rei in mente conveniat cum Objecto extra mentem?	<i>Affr.</i>	129.148.
An Locus conveniat Locato?	<i>Affr.</i>	16.73.86.101.122.
Luna sit habitabilis?	<i>Affr.</i>	116.
An Materia sit capax omnium Formarum?	<i>Affr.</i>	23.36.49.
		66.94.100.
Motus naturalis sit in initio tardior in fine velocior?	<i>Affr.</i>	6.
Motus circularis sit maxime Naturalis?	<i>Affr.</i>	69.
Mors conveniat omni Animato?	<i>Affr.</i>	18.74.
An Natura aliquid agat frustra?	<i>Negr.</i>	26.40.72.102.121.
		135.142.
Natura intendat finem?	<i>Affr.</i>	90.108.127.
Natura sit perfectior Arte?	<i>Affr.</i>	27.128.143.
An Omnia agant per instinctum?	<i>Affr.</i>	35.
omnis Actio proveniat a Forma?	<i>Affr.</i>	114.142.
Omnia conentur perseverare in eodem statu?	<i>Affr.</i>	87.
omne Corpus componatur?	<i>Affr.</i>	4.19.28.81.115.130.139.
omne habeat suum Ubi?	<i>Affr.</i>	7.43.63.96.110.134.150.
omne Corpus habeat determinatos sui Fines?	<i>Affr.</i>	13.71.
omne Corpus habeat determinatos suæ Quantitatis fines?	<i>Affr.</i>	80.
omne Corpus habeat determinatam Activitatis sphaeram?	<i>Affr.</i>	41.70.134.
Omnia determinatos habeant suæ Actionis fines?	<i>Affr.</i>	84.
omnis Materia appetat Formam?	<i>Affr.</i>	20.
Omnia ruant in pejus?	<i>Affr.</i>	138.
Omnia vergant ad interitum?	<i>Affr.</i>	3.
		An

An plures Formæ subordinatæ possint esse in eodem Subiecto?	<i>Affr.</i>	123.
Pori transversarii sufficiant ad Diaphaneitatem constituendam?	<i>Affr.</i>	95.
Privatio sit Principium?	<i>Affr.</i>	14. 42. 88. 137.
An Quicquid sit in Intellectu intret per Sensus?	<i>Affr.</i>	1. 31.
Quicquid recipitur ad modum Recipientis recipiatur?	<i>Affr.</i>	144.
Quicquid movetur moveatur ab alio?	<i>Affr.</i>	40. 92. 145.
An Simile agat in Simile?	<i>Affr.</i>	126.
Sensus lædatur ab Objecto nimis excellenti?	<i>Affr.</i>	30. 73.
sublatâ Causâ tollatur Effectus?	<i>Affr.</i>	54. 99.
An Terra circa suum Axem moveatur?	<i>Affr.</i>	52.
An Vita consistat in calore?	<i>Affr.</i>	55.
		12. 59.

E R R A T A.

pag. 4. v. 15. lege. Cunetio.

43. v. 5. lege.

Hic vultus indetonsos, Sapientis honores, Abjicit; &c.

64. v. 6.

Deliciæ Phœbi, molle, Hyacinthe, rubes.

68. v. 5.

Hæc, Abelarde, tibi toties tua mittit, &c.

70. v. 6. leg. vendicet.

74. v. 10.

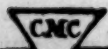
Hæc acie in primâ, jam moriturus, ait.

78. v. 7.

quot tecum gesta, revolvit,

Bella, quot indomitâ corpora strata manu.

91. v. 7. leg. Latonia.

**MVSEVM
BRITANNICVM**